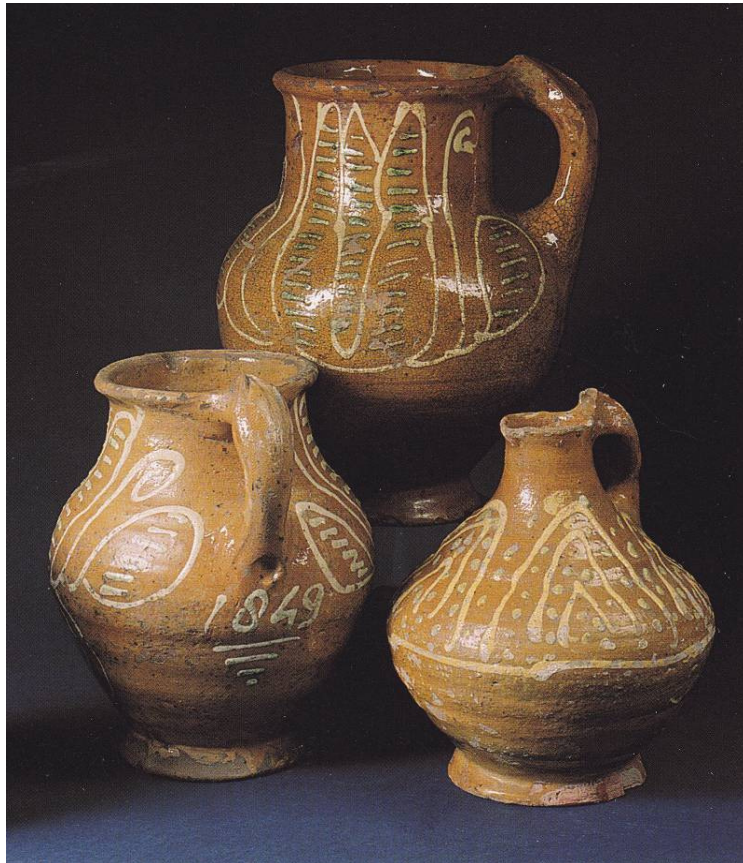

THREE CENTURIES IN A NUTSHELL

as told by Anthony Draaisma to his grandchildren

- to know our roots is a gift of life -

www.yoga-intervision.com/pdf/familyhistory.pdf

Dutch version / Nederlandse versie

www.yoga-intervision.com/pdf/familiegeschiedenis.pdf

Maurik - December 2014 - Corrected April 2016

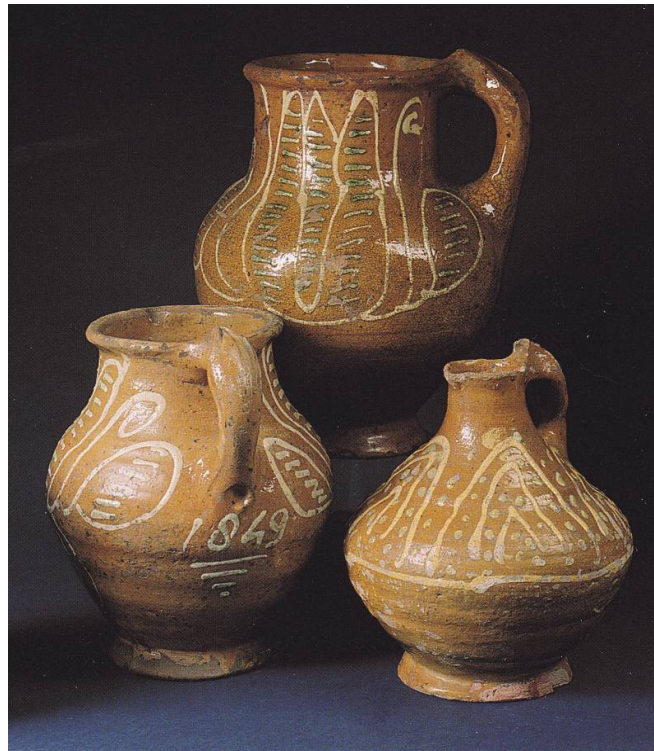
COLOPHON

In 'Three Centuries in a Nutshell' Anthony Draaisma (Ton) tells the history of the Draaisma family, of which he is proud to belong to.

His story commences around the year 1700, which is as far back as his investigation went. For genealogical and historic information, see appendices as well as the Draaisma archives.

Edited in pdf at www.yoga-intervision.com/pdf/familyhistory.pdf, december 2014 (corr. april 2016), Maurik (The Netherlands); 60 pg, 50 illustrations. Dutch version: 'Driehonderd Jaar in een Notendop', at www.yoga-intervision.com/pdf/familiegeschiedenis.pdf. If subscriptions don't tell otherwise all photographs by courtesy of the Draaisma-family.

Copyrights: the author. Info: draaisma-gietema@zonnet.nl. Tel.: 0031(0)344694111.

(1) Cover image: three beautifully embellished jugs, such as the Draaisma potters used to make. The right-hand side jug was found in the Frisian soil, early eighteenth century. Including Siene Sipkes, our name adopter, the Draaisma family numbers five generations of potters. Our branch, however, left the potter's profession after one generation, when Wijpkje Sienes Draaisma (1807 - 1849) became a home teacher. Only to return to it, in a slightly different way, two generations later, via Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941). He also operated ovens. As a skilled confectioner he filled them with cakes and the like. Photo: courtesy of 'Fries Aardewerk'. See photos 5, 8, 10, 11, 12.

THANKS

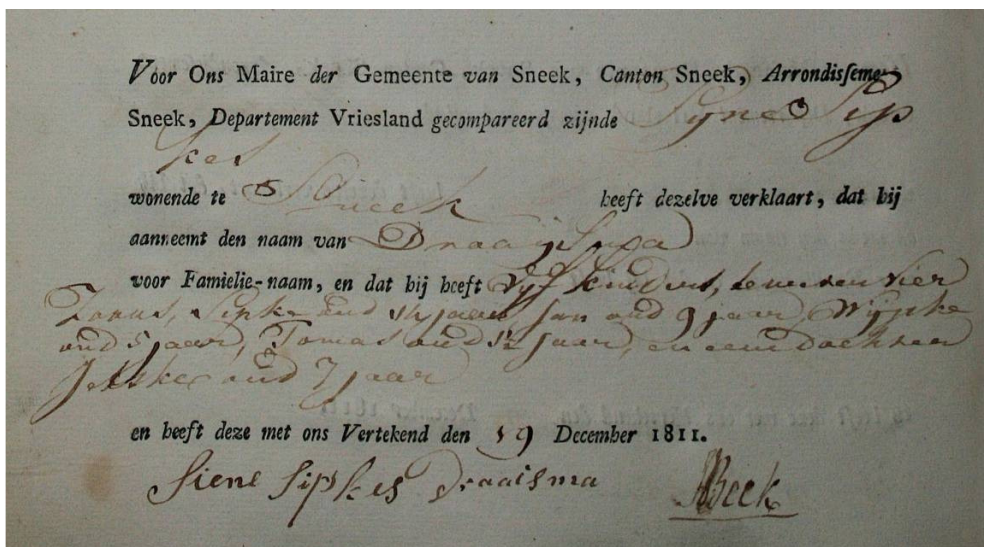
First of all thanks to Siene Sipkes, our name adopter. Thanks to all Draaismas since, especially to Jacobus Draaisma. In 1881 migrated from Sneek to Amsterdam, he went through hard times. Thanks to all Draaisma mothers and daughters for their tender loving care. I sincerely apologise paying more attention to the men in our family tree.

Thanks to my both sisters, Tine and Guusta, and Albert, my brother, with whom I grew up. Your great-aunties and great-uncle as you know. Thanks to my both children, Kathelijne and Teun, for their sympathy, Kathelijne and Teun, to whom I am telling the Draaisma-story by this also of course. Thanks to their mother, your grandmother of fathers side. Thanks to all present-day Draaismas for their attention to the Draaisma messages I have been sending them. Thanks to Hans Maas for his digital support.

Thanks, last but not least, to Lolkje, my life companion, for her feedback and patience. It was she who persuaded me to write this story, so if you like to thank, please say thanks to her.

Anthony Draaisma

Maurik - December 2014

(2) Deed of name adoption by Siene Sipkes Draaisma, 19 December 1811. Siene names himself after his profession: potter. In Frisian common language: draaiier. In English: turner, that means: turner of the potter's wheel. The Dutch word for 'to turn' is 'draaien'. The clerk spells the name as Draaijsma, possibly Draaysma. Siene Sipkes himself writes Draaisma. In a deed of a later date, he signs his name as Draisma. In some other official deeds, you will find Siene written as Syne, and Sipke as Sypke. Sixteen other name adopters did chose the same name, sometimes spelled Draisma, Draaijsma, Draaysma, and at other times: Draaisma. However, none of these sixteen - using whatever spelling - are related to us. Even the potter's profession does not make for sure a Draaisma a relative. To find out who is related and who is not, see § 10. Photo: courtesy of Tresoar.

dedicated to

Maxime, Vincent, Oscar, Judith

(3) Left to right: Vincent, Judith, Oscar, Maxime (summer 2013).

the author's note

“To know our roots is a gift of life”, the motto accompanying ‘Three Centuries in a Nutshell’, indicates that we are proud to belong to a series of relatives, both genetically and socially. Following our ancestors, preceding who will follow us, it is a rich succession. A succession that determines for a great deal our nature.

It is within that succession that we grow up to who we really are. Within an environment partly made by ourselves and our relatives. In the light of this I experienced to learn about our family history as gratifying. I hope this will be, reading our story now, the same for you.

‘Three Centuries in a Nutshell’ has neither historic, nor social-scientific pretences. For that I would have had to include notes regarding the sources I based my story upon, using an extensive reference system. As a result, our story would have lost much of its attraction.

Nevertheless you can hold me responsible for what I wrote. Allowing myself only a few fictional details, I stand for it. Look at the appendices, and I think you will agree. I hope your trust will also cover those details which I wrote down from my memory of oral tradition.

Finally a word about the style: alternating past and present, I and you, them and us, it is a narrative one. I hope you will enjoy.

Anthony Draaisma

Maurik - December 2014

CONTENTS

- colophon - thanks - dedication - the author's note

PART 1. FRIESLAND (1705 - 1881)

0. Where we come from and why we are called Draaisma
1. Draaisma family tree
2. Sipke Sienes (1705 - 1776), farmer in Doniaga
3. Siene Sipkes Draaisma (1765 - 1825), potter in Sneek
4. Sipke, Johannes and Thomas, Siene Sipkes' potter sons
5. Wijpkje Sienes Draaisma (1807 - 1849), home teacher in Sneek
6. Show me your tongue. No, you aren't sick!
7. Jacobus Draaisma (1831 - 1896), tailor in Sneek

PART 2. AMSTERDAM (1881 - 1939)

8. Jacobus and his family move to Amsterdam
9. Martinus, Jacobus' younger brother prepared the way
10. Jumbo, what are you doing now?
11. Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941), he makes it
12. Life takes a turn
13. Co, Jacobus Martinus' eldest son
14. Gerard and Riek, Jacobus Martinus' next children
15. Lenie, Jacobus Martinus' youngest daughter

PART 3. ARNHEM (1939 - 1962)

16. Staas Draaisma (1910 - 1984), Jacobus Martinus' youngest son
17. From Amsterdam to Arnhem, with a remarkable inbetween
18. Staas becomes a father, although not without distress
19. Back and forth between Grote Oord and Burgemeestersplein
20. A working solution
21. Our story, continued by the four of you

EPILOGUE

- Appendix 1. First generations
- Appendix 2. Next generations
- Appendix 3. Draaisma archives
- Appendix 4. Kinship Draaisma - Hagdorn
- Appendix 5. Text in Dutch language
- Appendix 6. Draaisma-potters
- Appendix 7. Anthony Draaisma and his work

CONTENTS ARRANGED TO PERSONS AND PARAGRAPHS

- ancestors in bold -

Sipke Sienes (1705 - 1776) --- § 1 / 2

Siene Sipkes (1765 - 1825) --- § 1 / 3 / 4

Sipke Sienes (1797 - 1873) ----- § 4

Johannes Sienes (1802 - 1891) -- § 4

Wijpkje Sienes (1807 - 1849) ----- § 5 / 6 / 7

Thomas Sienes (1810 - 1866) ---- § 4

Jacobus (1831 - 1896) ----- § 7 / 8 / 9

Martinus (1836 - 1912) --- § 9 / 10

Helena Martina (1867 - 1956) --- § 8 / 12

Jacobus Martinus (1872 - 1941)- § 11 / 12

Co (1899 - 1976) ----- § 12 / 13

Gerard (1900 - 1965)----- § 12 / 14

Riek (1907 - 1999) ----- § 12 / 14

Staas (1910 - 1984) ----- § 12 / 16 t/m 20

Lenie (1912 - 1992) ----- § 12 / 15

Martien (1941 - 1941) ----- § 18

Ton (Anthony) (1942) ----- § 18 / 20 / 21

Gerard (1945 - 1945) ----- § 18

Kathelijne (1968) -- § 21

Teun (1970) ----- § 21

Maxime (2001) - § 21 / epilogue

Vincent (2004) - § 21 / epilogue

Oscar (2006) ---- § 21 / epilogue

Judith (2008) ---- § 21 / epilogue

PART 1. FRIESLAND (1705 - 1881)

(4) Districts Friesland around 1800. Doniager was part of Doniawerstal. Picture: courtesy of Tresoar.

contents arranged to persons and paragraphs - ancestors in bold

Sipke Sienes (1705 - 1776) --- § 1 / 2

Siene Sipkes (1765 - 1825) --- § 1 / 3 / 4

Sipke Sienes (1797 - 1873) ----- § 4

Johannes Sienes (1802 - 1891) -- § 4

Wijpkje Sienes (1807 - 1849) ---- § 5 / 6 / 7

Thomas Sienes (1810 - 1866) ---- § 4

Jacobus (1831 - 1896) ----- § 7 / 8 / 9

0. Where we come from and why we are called Draaisma

In 1811, all Dutch people were legally obliged to adopt a surname. At that time Siene Sipkes, one of our earliest ancestors, worked at a pottery in Sneek. As an accomplished potter a substantial part of his profession was to turn the potter's wheel. Note: the Dutch word for to turn is 'draaien'. So, when asked which name he opted for, he answered 'Draaisma', which is the Frisian version of 'draaiman' (turning man). In Friesland, you know, a potter was shortly called 'draaiier' (turner). Even though the Frisians speak Dutch, they prefer their own language. Don't you dare call it a dialect, they would be highly offended.

(5) Gerardus Draaisma (1860 - 1934) when making a water filter in the Groningen terracotta factory. Our family counts five generations of potters. Photo (1919): 'Fries Aardewerk'. See photos 1, 8, 10, 11, 12.

His name to that date had been Siene Sipkes, indicating that he was a son of Sipke. If he had said that, our surname should have been Sipkes. I'm glad he didn't. By the way, Sienes' father was called Sipke Sienes. That means: Sipke, son of Siene. When surnames were not in general use, parents added the first name of the father to the child's first name, plus an s at the end. That's how people knew whom you were talking about, to which family you belonged, and from which village you came.

Like our surname, Sipke and Siene are typical Frisian names. Sipke and Siene, both are born and bred in Friesland. So that is where our roots are. Friesland as a Dutch province, has its own culture, its own folk character, stubborn for example as Frisians are said to be. They themselves of course praise that as perseverance. So, if people ask you where you come from, you could answer them - to keep it short - we are from Friesland, moving to Amsterdam, to Arnhem respectively de Bilt, we are here now. And by doing so, you will have covered three centuries of family history in a nutshell.

1. Draaisma family tree

Let's place the names of your ancestors underneath each other, complemented of course by you. It will make reading our story much easier, don't you agree? For extra information about them, just consult the appendices. And for further details, the Draaisma archives. Although most of them are in Dutch, with some help you will find your way.

Going back in time, starting from the position yours, we meet eight ancestors. Because I have very little information about Siene Folkerts, I did not include him in our family tree, putting because of that a (0) in front of his name. Knowing more about Sipke Sienes, born in 1705 in Doniaga, died in Joure in 1776, the Draaisma family history starts with him. A proud (1) in front of his name is his reward. Although our history - likewise do all other families - takes us back much further, even to Adam and Eve as Christians say.

(6) The landscape still looks as in the days of Sipke Sienes (photo: Jan Dijkstra, Houten).

From Sipke Sienes, we number nine generations. Counting from Siene Sipkes, our name adopter, we meet eight - eight generations named Draaisma.

0. Siene Folkerts (16?? - 17??)
1. Sipke Sienes (1705 - 1776)
2. Siene Sipkes Draaisma (1765 - 1825)
3. Wijpkje Sienes Draaisma (1807 - 1849)
4. Jacobus Draaisma (1831 - 1896)
5. Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941)
6. Atanasius Maria Alphonsus Draaisma (1910 - 1984)
7. Antonius Gerardus Jacobus Alphonsus Draaisma (1942)
8. Teun Anton Draaisma (1970)
9. Maxime (2001), Vincent (2004), Oscar (2006), Judith (2008)

2. Sipke Sienes (1705 - 1776), farmer in Doniaga

Of Siene Folkerts, Sipke Sienes' father, all we know is that he was married to Wijpkje Poppes. "And that Wijpkje was a daughter of Poppe, and Siene a son of Folkert", I hear you say. True! You clearly have Frisian ancestors, otherwise you would not have been this smart. Siene Folkerts although must have been a farmer, or a farm hand. We believe that this was the case because his son, Sipke Sienes (1705 - 1776), was a farmer. In those days you did not become a farmer if your father had not been a farmer too.

About Sipke Sienes we know far more. His farm was situated in Doniaga, a small Frisian village in-between the Tjeukemeer and the Slotermeer. Because the history of Dunegea, as the village is called in Frisian, has been described in much detail, we know precisely where his farm was located and that he had been a tenant since 1730. During the best years, it was possible to graze up to sixty cows on a piece of land measuring the 32 hectares he leased. During lesser years, Sipke left the end part of the long, narrow strip of land, ungrazed.

(7) Sipke Sienes' farm anno 2014 (Google Earth). Approximately still similar as in his days, as shown by picture 43. Except of course the big permanent cow house at the left.

At the current address, Wielwei 11, farming is still being done. Satisfactorily so, apparently. In those days, however, at times it was a frugal existence. Sipke and his wife, Stijntje Everts, blessed with six children, can only just keep their heads above water. When, in 1769, the cattle pest strikes once again, and only very few cows graze the paddocks, four of which he had purchased on credit, Sipke gives up his farmer's existence. In 1770, the family moves to Sloten, and after that to Joure, where Sipke - in 1776 - dies.

3. Siene Sipkes Draaisma (1765 - 1825), potter in Sneek

When their father dies the children are still underage, so a guardian is appointed: Heerke Everts, a brother of Stijntje, their mother. She, although thirty years younger than her husband, is on her own now. Once married with Minze Gerryts - in 1779 - she has again a man at her side. Stijntje and Minze are blessed with two sons of their own: Sjouke and Gerrit, being half-brothers of the children from Stijntje's earlier marriage to Sipke Sienes.

Siene Sipkes, the eldest son from Stijntje's marriage to Sipke Sienes, is not yet fourteen years of age when Stijntje remarried. Like the other children, he is baptised a Roman Catholic. In 'Statie Op de Heide', a conventicle in St. Nicolaasga, a village near Doniaga. "A conventicle? Isn't that a hidden church?", you ask me. Indeed it is! For a long time, people in the Netherlands were not permitted to profess the catholic religion openly. Therefore, Catholics gathered in the attic of someone's home, or in a barn belonging to a farm.

(8) Pottery annex shop of W.T. Stam at 'de Kleine Palen' in the Frisian town Sneek. The buildings right as pottery in use since 1834, the shop since 1871. Photo: 'Fries Aardewerk'.

When father Sipke dies, at the end of 1776, Siene is eleven years of age. After some years primary school, he becomes an apprentice at a pottery in Joure, like his two younger brothers - Folkert Sipkes and Sipke Sipkes - will do later on. Unpaid, because that's the way things were done in those days. When that turns out to take rather too long, he leaves. Siene is quite attracted to the potter's branch. And Sneek, which is where he ends up, turns out to be a fine location to acquire further skills. At Klaas Postma's pottery, at the Vismarkt, he finds a joyful place, working there until just before he died. No wonder Siene, as we told before, when he had to choose a surname, named himself 'Draaisma'. In English: turning man. Since to turn the potter's wheel, as you know, was a substantial part of his art.

4. Sipke, Johannes and Thomas, Siene Sipkes' potter sons

By the way, we do not know for sure that Siene worked in Klaas Postma's pottery at the Vismarkt. Based on the information we know, we combined that with the habit in those days of sons following in their father's footsteps. Married to Antje Thomas, Siene had six children. Three of his four sons became potters like himself. We found them in pottery Stam, at the Kleine Palen, the same Stam who took over Klaas Postma's pottery at the Vismarkt in 1821. At the Kleine Palen, not a trace of Siene. Conclusion: Siene was working in the pottery at the Vismarkt.

As you can see, even I myself am not totally convinced by this logic. Better go back to the habit that sons followed in their father's footsteps, choosing the same profession. After a few classes of primary school, they would tag along with their father. Most fathers appreciated this, mothers as well. Especially if they, working to the boss' satisfaction, earned a little extra keep. The bosses at their turn, were able to see who they were dealing with, lucky when potter's blood was flowing through their veins. If not, they did send them away.

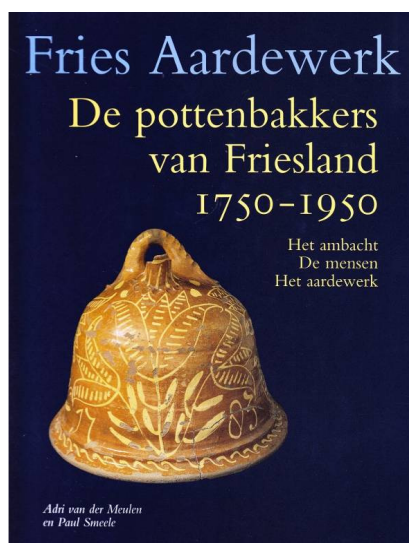
(9) Painting of Johannes Sienes Draaisma (1802 - 1891) and Barbara Hendriks Monkel (1802 - 1874), predating portrait photography. Who could afford a painted portret did show also their wellbeing by that. For Henderika Draaisma (1834 - 1913), their daughter, your greatgreatgreatgrandmother, see photo 35.

Siene Sipkes' sons turned out to be born potters, indeed. Sipke, Johannes and Thomas, all three of them are allowed to stay. Once skilled workers, Sipke leaves for Franeker, Thomas prefers Leeuwarden. As an experienced potter, there were many places you could go. Johannes Sienes however, remains loyal to Stam, his first employer. In 1875, he is working there for sixty years, forty of which as an overseer and boss. Stam proudly mentions this happy fact to the local newspaper.

5. Wijkje Sienes Draaisma (1807 - 1849), home teacher in Sneek

Johannes' son, Hendrikus Draaisma (1840 - 1924), even worked there for seventy-four years. 'The old turner' he was called. In photograph 12 you can see him at work. Because he had to hit the potter's wheel with one foot all the time, he became cripple. "Just like Blauw, the horse, who walked crooked because of walking around in circles in the clay mill" ... "They - the Draaismas - were highly reliable bosses, greatly appreciated masters", laudatory said in 'Fries Aardewerk', the standard work about Frisian potters. No wonder that, after these first two generations, another three generations of Draaismas embraced the potter's profession.

(10) This book takes up a place of honour in the Draaisma archives. The fire dome, pictured on the cover, is an example of the wide range of products made by the Draaisma potters. Fire domes used to cover an open fire. Thanks to the small air hole, the fire remained glowing. So it could easily be raked up again. Fire domes were not only practical, they were used to flaunt also. And that's just what the potters did who made them, showing their ultimate potters' art. See photos 1, 5, 11, 12.

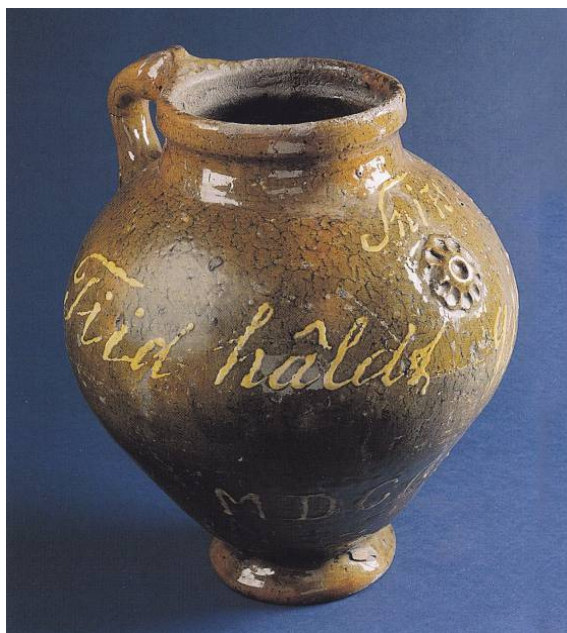
Around 1950, when the potter's handwork was replaced by machinery, the Draaismas, alas, could no longer continue their former profession. Our line however - the Wijkje branch - did leave the potter's branch already after the first generation. Siene Sipkes' fourth son, Wijkje (1807 - 1849), your greatgreatgreatgreatgrandfather - Wijkje is pronounced like whip-cure, only without the r - became a teacher. He had a good brain and was allowed to stay on at school. By now, the income of father Siene Sipkes, increased by the money Wijkje's brothers brought in, was quite sufficient to pay for his tuition.

Whether Wijkje was really happy with this opportunity, remains to be seen. In those days, teachers did not earn very much. If you wanted to earn your keep, you had to take on another job on the side, for example as a sacristan, a sexton, a house painter - you name it. Not where Wijkje was concerned, though. As a home tutor, he taught children living on remote farms. Because he had to travel so much, he did not have the time to earn any money on the side.

6. Show me your tongue. No, you aren't sick!

Trui - Geertruida Cornelia Welbergen - Wijpkje's wife, had to look three times at every penny before she would spend it. That is, if she had any pennies to rub together. The costs of horse and carriage by which Wijpkje was visiting the farmhouses, were more important. And so were the doctor's fees, for Wijpkje was rather a sickly man. The children are quite aware of this. If they happen to fall ill, their mother asks: "Show me your tongue". Taking a look at it, most of the time she says: "No, you aren't sick". For generations, the Draaismas after her will use the same technique. Even when insured against medical costs.

Despite his meagre wages, Wijpkje, as we told you before, was married. They had seven children: six boys and one girl, named Anastatia, born as fifth in the row. Trui would have preferred to have a daughter before, perhaps even two. So she could have had some more support looking after the family. "I am several hands short, and time flies", she was apt to say in a plaintive tone of voice. "However, things are as they are", she would resignedly add.

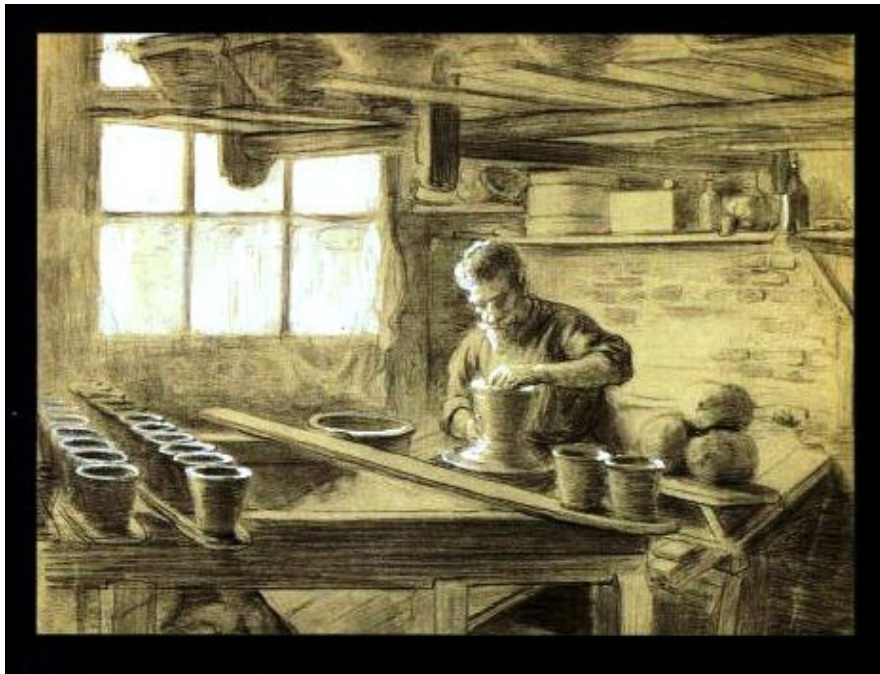
(11) A jar, second half nineteenth century, which would have suited very well Trui's kitchen. The inscription says: Snits Tiid hâldt gjin skoft. In English: the time in Sneek does not know any breaks. This jar is another example of pots the Draaismas made (see photo 10). Photo: 'Fries Aardewerk'.

After Siene (1829), named after Wijpkje's father, came Jacobus (1831), who was named after Geertruida's father. First sons used to be named after the father of the father, second sons after the mother's father. "And first daughters after the mother's mother, and second daughters after the father's mother?", I can hear you ask. Exactly! By the way, Jacobus is no longer a typical Frisian first name. For that reason, also for other, more important reasons, he is a key figure in our family history: like Martinus, his younger brother, he will leave Friesland, exchanging Sneek for Amsterdam, as we will see.

7. Jacobus Draaisma (1831 - 1896), tailor in Sneek

Back to Wijpkje, Jacobus' father. Wijpkje, I'm sure you have seen it coming, does not get old. Forty-three years of age he passes away. Like Stijntje, Wijpkje's grandmother, Trui is out on her own now. Doing people's laundry and ironing she earns some extra money. With the help of her eldest sons - Siene, Jacobus and Thomas - the family's debts can be paid off.

Jacobus is sure now: he will not become a teacher. After all, it leads to nothing but poverty, illness even. He decides to pick up a craft. His first job is with a tailor in Sneek. That's where Jacobus learns the tricks of that branch. He covers buttons with cloth, he makes caps, even he sews priest's attire. As I mentioned when I told you about Siene Sipkes, the Draaisma family is from origine devoutly Roman Catholic. Jacobus anyhow. May be his venerable customers have had to do with that.

(12) Hendrikus Draaisma (1840 - 1924), called 'de oude draaier'. In English: the old man, turning the potter's wheel, 'the old turner' in short. Hendrikus, driving the wheel with his right leg, walked as a cripple. See § 5. Painting by Ids Wiersma, dated 1915. Photo thanks to 'Fries Aardewerk'.

Although he is a masterly craftsman, depression has reached the tailor branch. Perhaps he would have been better off becoming a potter, like Hendrik - Hendrikus Draaisma - his cousin. By now, Hendrik is the boss at Stam's. But it was too late for that now ... Until Martinus, his younger brother, put forward a welcome suggestion: how about Amsterdam? Wouldn't things be better there? Exchanged Sneek for the Netherlands' largest city back in 1867, he is happy to have a steady job as an animal gardener in Artis, the most famous Dutch zoo now. He is willingly to take up his quarters. So, finally, Jacobus moves to Amsterdam, to make a new living there.

PART 2. AMSTERDAM (1881 - 1939)

(13) Left: Jacobus Martinus' first patisserie, Bilderdijkstraat 100, Amsterdam (1904 - 1915). Apartments upstairs. None of the persons are recognisable as Draaismas. Photo ± 1910.

contents arranged to persons and paragraphs - ancestors in bold

Jacobus (1831 - 1896) ----- § 7 / 8 / 9

Martinus (1836 - 1912) --- § 9 / 10

Athanasius Johannes (1859 - 1896) ----- § 8

Alida (1862 - 1879) ----- § 8

Wijbranda (1864 - 1931) ----- § 8

Helena Martina (1867 - 1956) ----- § 8 / 12

Jacobus Martinus (1872 - 1941) ----- **§ 8 / 11 / 12**

Co (1899 - 1976) ----- § 13

Gerard (1900 - 1965) ----- § 14

Riek (1907 - 1999) ----- § 14

Staas (1910 - 1984) ----- **§ 12**

Lenie (1912 - 1992) ----- § 15

8. Jacobus and his family move to Amsterdam

It took courage to take this step. It was April 1881 when Jacobus and his wife moved to Amsterdam. Both were already in their fifties. Their children moved with them. Even Athanasius Johannes, who was, by then, twenty-two years of age. Wijbranda, Helena Martina, and Jacobus Martinus - your greatgreatgrandfather - were still underage, so it was natural for them to go along.

Unfortunately they were not the only ones to migrate to Amsterdam. People had been moving already for long time from the countryside to the major cities. Including a great many tailors. Unemployment and poverty were the results, especially at the time Jacobus arrived. So, what he had been hoping for, did not happen. Better times did not come. And to make things worse, Jacobus' wife Veronie - Fronica Spijkerman Knoop - passed away in 1888, seven years after their arrival.

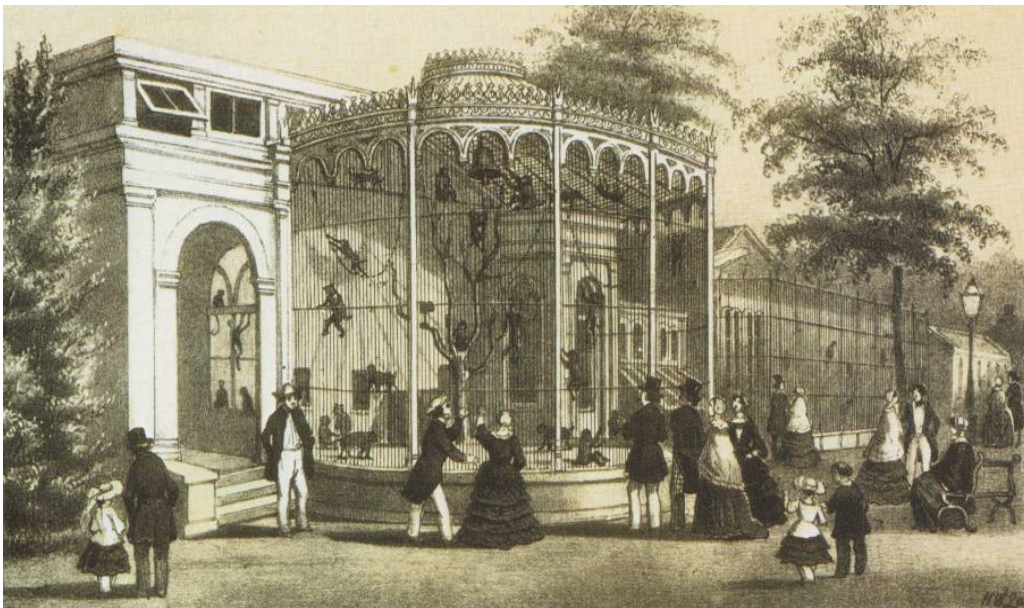
(14) From 1881 to 1884 Jacobus and his family lived in this house, inhabiting one of the floors. That time Hoogte Kadijk 36, Amsterdam, was a pore entourage, as told in § 9. Nowadays the house is a listed monument. Photo courtesy of Beeldbank Amsterdam. See photo 44.

In those days, poverty was something to be ashamed of, and it was carefully hidden from the outside world. Even within the Draaisma family, when stories were told, the subject was not discussed. Jacobus Martinus, your greatgreatgrandfather, excepted. Once in a while he mentioned something that could be construed as such. "I did not become a tailor, like my father, it led to nothing except poverty, illness and the like", he would say. Poor indeed, they were. After four years living in Hoogte Kadijk, pictured above, Jacobus would move another sixteen times in the twelve years that followed. Such a frequency happened only to people with hardly a penny to their name.

9. Martinus, Jacobus' younger brother, prepared the way

Whereas Friesland was suffering from an economic malaise, things were not much better in Amsterdam. To save on living expenses, families moved in with each other. As a result, houses were left vacant, especially in the poor areas. If you wanted to rent a place, the owner was happy to give you the first few months rent-free. It proved worth to move frequently. Any back rent was quickly waived, as long as you moved on. And if not, then by moving on by yourself, leaving no new address behind. After which, the story repeated itself.

It was not just a disappointment to Jacobus to see his expectations fall through. For Martinus, Jacobus' younger brother, it was likewise. He felt guilty. After all, it was he who had convinced them to come to Amsterdam. Although, guilt was far too big a word. He had not done any more than arrange for their first move. He was familiar with Hoogte Kadijk, the place where he had spent his first years after arriving in Amsterdam. One of the houses was vacant. It wasn't a spacious floor, but Jacobus was pleased. He could not afford anything better, anyway.

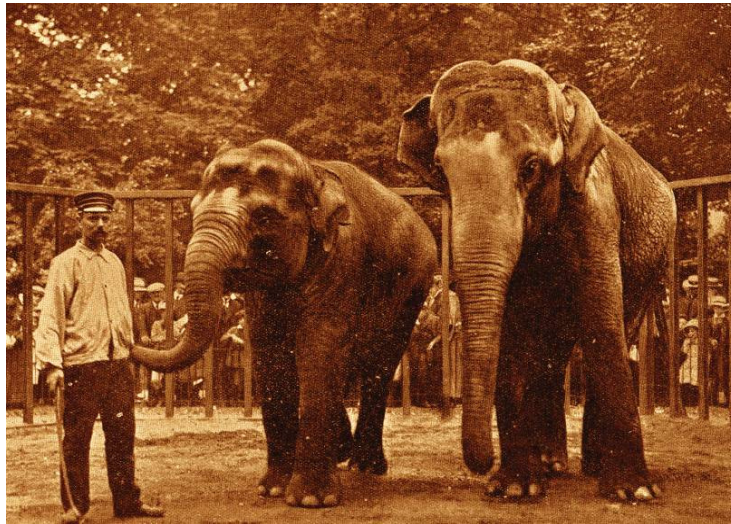

(15) Impression of Artis at the time of Martinus Draaisma. Picture courtesy of 'Het Boek van Artis' (Bruna, 1981). For an impression of the Grote Wittenburgerstraat, the street in which Jacobus and his family, between 1885 and 1889, did move to eight different addresses, see photo 44.

He himself now lived on the Plantage Muidergracht, which was even closer to Artis than Hoogte Kadijk. From Kadijkseiland, you had to go all around the water to reach the zoo. He had started there as a porter, on a temporary basis. Hoping for a steady job, he had done his very best and with result: Martinus was officially appointed as an animal gardener. Finally - by August 1876 - he was given a permanent position. Rieka, his wife did not have to watch every penny any longer. Time for bothering that she was a Protestant, while he was a Roman Catholic, there was not.

10. Jumbo, what are you doing now?

A marriage such as Martinus and Rieka had, used to be called a mixed one. Nothing good was to become of it. 'Between two religions on one pillow lies the devil', as the Dutch proverb goes. I don't think the devil intervened in their marriage. Martinus and Rieka's six children were raised up as Protestants. It was Rieka who insisted to that, and Martinus did agree. The problem of choice solved, you know now how the Draaisma tree received its Protestant branch. So should you come across people called Draaisma, saying they are Roman Catholic, this is no guarantee that you are related. Religion isn't a valid criterion. Just like the potter's profession is not. During the heyday of the Draaismas, there were three other Draaisma families, working as potters in Friesland, none of them related to us.

(16) The animal gardener could be Martinus Draaisma, the large elephant Jumbo. This is because the photo was published in a book about Artis, dated 1922 (see appendix 3). The gardener waited until there were enough people watching - enough for a nice tip - before he had his elephants perform some tricks. As stealing a handkerchief from the gardener's pocket, as you can see.

Instead ask Draaisma candidates whether they know the story 'Jumbo, what are you doing now?'. Take it from me: if they haven't a clue, they are not related to us ... For that test you have to know the story yourselves, if not, I will tell you now. Listen to what happened to Martinus, when he entered the elephant corral without greeting its occupants first. Whereupon the largest of the lot came charging at him. Martinus yelled: "Jumbo, what are you doing now?" The big lobes recognised his voice and stopped in his tracks, calmed down now. Martinus, relieved, offered Jumbo some nice fruit and all went well.

Alas, again I have to admit: even Jumbo is not a reliable test to find out who's family and who is not. Therefore - don't say I had better told that at the beginning ... it's all up in story's game - please show Draaisma candidates our family tree. If no ancestors theirs appear on any of its branches, they are not a descendant from the Draaisma tree as Siene Sipkes once planted it, even if they know Jumbo's story ... A pity? No! By that test you get friends.

11. Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941), he makes it

There is no doubt about Jacobus Martinus, Jacobus' youngest son: he is related to us. If you want to be absolutely sure, we could have his DNA checked. After all, I am his grave keeper. His grave is located in Heemstede, the place where Jacobus Martinus rests in peace. As a skilled confectioner, he set up many a successful patisserie. With a nose for property investments, he succeeded where his father, Jacobus, could not.

Although he tries, an early retirement is not granted to him. Once his business at the Jacob Marisstraat, situated in a recently new build area, rented to Co, his eldest son, he and his wife move from Amsterdam to Vogelenzang. This is where they want to enjoy their retirement. But when his neighbours find out what wonderful cakes Jacobus Martinus bakes, his former profession tempts him too much, so he turns his kitchen into a bakery.

(17) Jacobus Martinus Draaisma and Barbara Catharina Anna Rolf at their marriage (1897). See photos 48, 50.

In his private life, Jacobus Martinus is less successful. Although the early signs were positive. In Baje - Barbara Catharina Anna Rolf - he meets the woman of his dreams. This time it is she who exchanges Sneek for Amsterdam. Once arrived, Baje changes her name into Bets, which she thinks more suitable in her new environment. Ice between her and Amsterdam-folks breaks soon. Blessed with four children, life is bright and promising. Sometimes, it disheartens her. Then she thinks: if only this could last ... And it did not. The end of November 1912, one month after the birth of her fifth child - maternal mortality was still high those days - she dies. It was like she had had a premonition of the fragility of her happiness.

12. Life takes a turn

One day, life was rosy, the next, it was pitch-black. At the back of his mind, he had known it all along, but now, Jacobus Martinus had to face it: prosperity depends from more than just making every effort. Mourning his loss, his new reality makes him wonder how, next to his daily work, to run his young family now. Fortunately, his sister steps in for support: Helena Martina, children's dearest aunt.

But even though Lena was still a spinster at that time, it could not be a permanent solution. In those days, widowers with young children married again, often as soon as decently possible. As did Jacobus Martinus. Although things go rather well at first, by and by it becomes clear: the three eldest children don't really have a click with Johanna Antonia Kramer, their new mother. As a former matron of a sewing atelier, she looks rather stern. Especially Staas, your greatgrandfather, the fourth one in the row, suffered from this. Regarding Johanna as his real mother, he is eager for her love.

(18) Photo 1920, short before Staas went to boarding-school. Left to right: Staas, Jacobus Martinus, moe (mom) Kramer, Lenie, Riek, Gerard, Co. The arrangement represents their relations at that time. Fifty years later Staas will paint an own impression. See picture 32.

The situation culminates. Being seven years old, Staas gives her as his birthday present, one of his books, whereupon Johanna sneers that it is thumb-marked. His older siblings, seeing how upset he is, tell him she isn't his mother, which makes him even sadder. And angry as well, because he hadn't been told earlier! Lenie, the youngest, doesn't know any better. To her, Johanna is her mother. Johanna feels the same. The elder ones leave it that way. When Lenie will be older, Johanna herself will tell her who, in fact, her real mother was.

13. Co, Jacobus Martinus' eldest son

By now, the Draaisma family history is close to the yours. Between Jacobus Martinus' children and yourselves is just one hundred years, so I like to tell you more about them. And I am more than happy to do so. They were very kind to their nephew - to me, in other words. I will start with Co, Jacobus Martinus' eldest son - in full named like him: Jacobus Martinus Draaisma (1899 - 1976) - born just before the turn of the twentieth century. Not only was he given the same names as his father, he also became a confectioner. With an own patisserie in Amsterdam. Later on in Heemstede, at the Binnenweg, in the one half of the double business premises his father, Jacobus Martinus, had built there.

(19) Interior patisserie Co Draaisma, Rijnstraat 23, Amsterdam, around 1950. Left to right: Co, Veronie, his oldest daughter, and shopgirls Sita and Ansje. See photos 18 and 38.

Co had an impressive baritone, which made him appear rather severe. Which he wasn't. When he put down his cigar, we knew what would follow: some beautiful piano playing. At parties - which were quite frequent with us in Arnhem - he accompanied the singing of the family present. Likewise it was with Co's wife Agaath - Agatha, Juliana Petronella Frehe - who seemed somewhat formal at first sight. In fact she was as nice as affectionate.

She, Co and Agaath, were the ones, besides of course your greatgrandfather Staas, who ensured our Draaisma branch - the Wypkje branch, as you know - with name bearers. Just have a look at appendix 2. There you can see that Teun, your father, and Ruud, Coen, Tim, and Bart, Co's grandsons, are second cousins. And that the four of you at the one side, and Eveline, Cas, Femy, Anouk, and Mark at the other, are third cousins. The latter - the Co's, as we may call them - did remain in Holland's bulb-growing area, most of them in Heemstede and around. Maybe they write their own part 3, located there, instead of in Arnhem.

14. Gerard and Riek, Jacobus Martinus' next children

There aren't actually all that many name bearers, more non-name bearers, in fact. Thanks to Riek - Hendrika Veronica Draaisma (1907 - 1999) - Jacobus Martinus' eldest daughter. She was married to Gerard Teeuwen and had five daughters. They aren't named Draaisma, but bear their father's surname. As did their children and their children's children now. Of course they are related to us as well. Which is why I have mentioned them in appendix 2 under 7.5 - 7.9. Today, things here are different: we can choose now which surname to use.

Even though they had a busy family, we were always welcome in Heemstede. They had a flourishing coal and oil business and a beautiful house at the distinguished Heemsteedse Dreef, so we rather looked up to them. Which was nonsense, really. Almost before you entered, the master of the house would be cracking one joke after the other. At their dinner table, there was more laughing going on than eating.

(20) Gerard Teeuwen and Riek Draaisma with Barbara, their oldest daughter (photo 1932).

(21) Gerardus George Draaisma (1900 - 1965) (photo 1960).

Gerard - Gerardus George Draaisma (1900 - 1965), Jacobus Martinus' second son - also joined the patisserie branch. But not for long. Once married with Rie Bos, he decides to help out in her parents' butcher's shop. When he, as well as Rie, inherit a few small houses, they are going to live off the rent. Their home is situated in the Jacob Marisstraat, the very street where father Jacobus Martinus once started a new patisserie. Downstairs live a brother and sister of Rie's, both unmarried. The four of them get on rather well, although they don't wear out each other's doorsteps.

We know uncle Gerard as a cheerful and funny man. His devotional picture adds 'worrisome and devout' to these characteristics. I cannot recognise the worrisome part. The devout part however, was obvious: he copies famous paintings, all featuring Mary and Child.

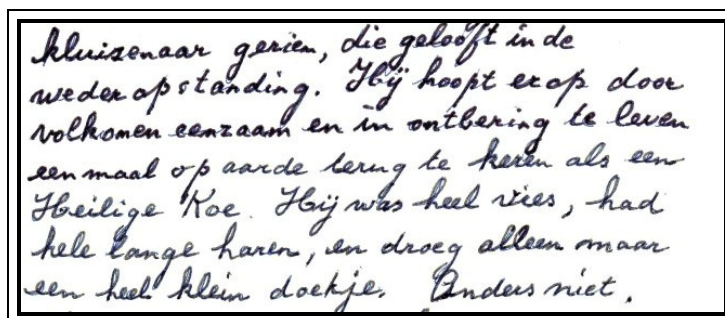
15. Lenie, Jacobus Martinus' youngest daughter

As devout as her brother we come now to Lenie - Helena Maria Draaisma (1912 - 1992) - Jacobus Martinus' youngest daughter, named after aunt Lena, we did meet before. Indeed devout she was, but hidden for the outer world. Her membership of the Third Order of St. Francis - a lay order in which the members endeavour to live according to the gospel - did not become known until after her death.

(22 Lenie Draaisma (1991))

And no wonder, really. "Praying is done in silence, making small sacrifices, don't talk about it either", her father, himself a member of the order, tells her. "Health permitting", he adds. Which, in Lenie's case, it is not. During the first few years of her adult life, she remains at home with her parents. Once her health improves she starts her own boarding house at the Marnixstraat in Amsterdam.

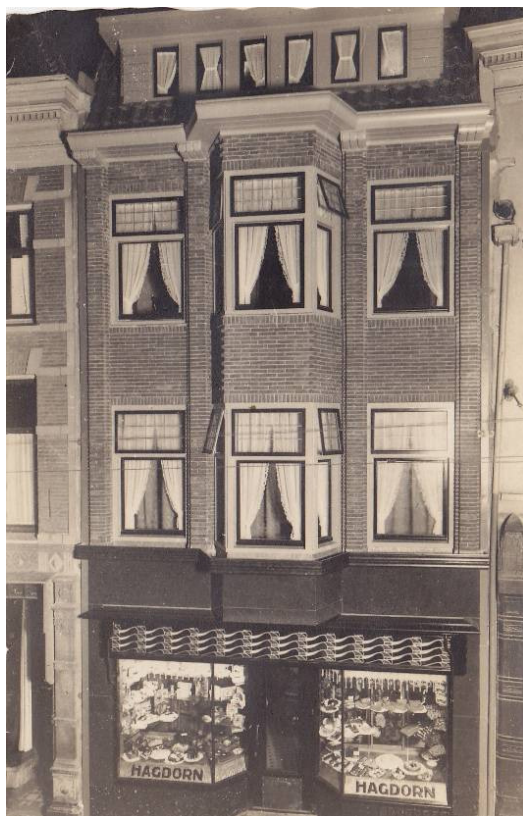

(23) Part out of Aunt Lenie's report of her voyage to the Oriënt, end of 1964. She tells about the sadhu she did meet at the beach. "By starving and solitude he likes to reincarnate as a holy cow".

Lenie, not swayed by the issues of the day, doesn't need much. At one facet of life however, she is way ahead of her time: travelling. She visits even India. Happy she is to tell about the Draaisma history, warm and welcoming, she visits all family get-togethers. Just before she died - it was as if she had felt it coming - she herself organises a party. All relatives were there, with sketches and singing. She had a great time, as you can see in photo 39.

PART 3. ARNHEM (1939 - 1962)

(24) Patisserie Hagdorn, Grote Oord 14, Arnhem.

contents arranged to persons and paragraphs - ancestors in bold

Staas (Fons) (1910 - 1984) ----- § 12 resp. 16 t/m 20

Martien (1941 - 1941) ----- § 18

Ton (Anthony) (1942) ----- § 18 / 20 / 21

Gerard (1945 - 1945) ----- § 18

Kathelijne (1968) -- § 21

Teun (1970) ----- § 21

Maxime (2001) ----- § 21 / epilogue

Vincent (2004) ----- § 21 / epilogue

Oscar (2006) ----- § 21 / epilogue

Judith (2008) ----- § 21 / epilogue

16. Staas (1910 - 1984), Jacobus Martinus' youngest son

There are ten years between Staas, your greatgrandfather - Atanasius Alphonsus Maria Draaisma (1910 - 1984) - and his brothers. Therefore, during the first years of his life, he kept company with his sisters. Especially Lenie. When things get busy in the shop, mom Kramer takes them to aunt Lena's, to play. Once in primary school, Staas feels at a loss within the family. Father doesn't know how to handle the dreamy kid. Perhaps it would be better for him to go to a boarding school. Because of his admiration for St. Francis - you remember him as a member of the Third Order of St. Francis - Jacobus Martinus opts for a boarding school, managed by Franciscan Brothers.

(25) Staas Draaisma (1926).

Even though Kerkrade is on the other end of the Netherlands, and he sometimes feels homesick, Staas' time at Bleijerheide is a happy one. His musical talent is noticed. One of the brothers plays the violin and teaches him. After four years at Bleijerheide - the school offered only two years of secondary education - Staas returns to Amsterdam. There he joins his family in the pastry baker's business. Fourteen years of age he starts as an apprentice. With Co, his eldest brother, in his patisserie at the Jacob Marisstraat, which Co rents from his father, busy with a new one in Amstelveen.

In the meantime, Staas continues to play the violin and, by now, the piano as well, following lessons for both instruments. His work suffered, his relationship with brother Co as his boss as well. As a result of some confrontations, Staas decides to follow his heart. After a lot of pleading, his father finally comes round. Staas, doing an audition at the Utrecht Conservatory, is admitted. Unfortunately, his father - surprised by this result - opts out, saying: "You cannot make enough money in music to keep body and soul together."

17. From Amsterdam to Arnhem, with a remarkable inbetween

Restarting his work as a confectioner Staas fondly remembers his time with the brothers. Whereas he longed for home while he had been there, he now longs for the devotion and companionship within the brothers community, he idealised. Staas - twenty-three - returns to Kerkrade, to Bleijerheide. This time as a Franciscan Brother. His work is at the brothers little bookbindery, when it is his turn he is on duty as a surveillant in the boarding school he himself had been taught at. Plenty of opportunity to make music now. As 'music-brother' Staas accompanies his fellow brothers when they are singing. For that he plays the organ.

Four years he stays, long enough to know that he can't 'obey to St. Francis' call'. Back in Amsterdam, Staas takes up his former profession once again, now living in lodgings, his skills improving elsewhere. Reading the confectioner's magazine, he reflects on an advertisement, in which a widow from Arnhem looks for a senior assistant. He gets the job and moves to Arnhem. We write the end of October 1939.

(26) Tine, Guusta at Lien Hagdorn-Rutgers' lap, Albert (photo 1939) (see photo 47).

After her husband's death, Lien - Alijda Maria Elbertha Rutgers, your greatgrandmother, the widow we are talking about - is on her own. Guus Hagdorn's busy shop, situated at the Grote Oord, in the flourishing centre of Arnhem - a relatively rich Dutch town - demands her attention. The same goes for her children: Tine, Albert and Guusta, the latter recently born. In her little spare time, once Staas arrived, she has her eye on him, and he on her... In March 1940, they are married. With great fervour, Staas takes up his role as a father. Soon he loves them as intensely as he loves Lien.

18. Staas becomes a father himself although not without distress

Like many people do when they take up a new life, Staas changes his name. From now he is called Fons, after Alphonsus, his second name. Thinking back to his own family situation when he was a child, Staas - we hold to his former name - intends to be a real father to Lien's children. Even more so since he will be a father himself. However, his joy is short-lived. Four months after his birth at 24 May 1941, Martientje - named after grandfather Jacobus Martinus - passes away. Unexpectedly. We write 28 September 1941.

(27) Marriage Staas (Fons) and Lien, 13 maart 1940.

On 3 July 1942 another son is born. That's me. In photograph 40 you can see how proud Staas is, holding the new-born baby - nearly one day old - in his arms. No less was Lien. Their joy now did make forget for a while the death of Martientje, as well as the war. Just behind the shop, a member of the NSB - the Dutch national socialist movement - lived there. As Arnhem's acting mayor he kept a sharp eye on us. After all, Lien and Staas ran a confectioner's shop. Imagine, they might just possess materials needed for their pastries, such as butter and eggs, which was - in the amounts they did have - prohibited in those days.

It is end of September 1944 when the German occupiers summe the inhabitants of Arnhem to evacuate. Lien, Staas, and the children, going first to Apeldoorn - there lives Lien's oldest sister, Lies, with her family - find lodgings in Laren. Lien is pregnant again. Feeling that her delivery will be a difficult one, she tries to arrange some professional help. Alas, the Hilversum hospital - the Diakonessenziekenhuis - where she went, refuses to accommodate her, saying there is no room. Lien's premonition proves correct: Gerardje, born on 2 February 1945, dies on 4 March 1945, just one month old.

19. Back and forth between Grote Oord and Burgemeestersplein

During the summer of 1945, like all other inhabitants of Arnhem, Staas, Lien and their children return to town, picking up as good as can, their lives again. Back to work as usual, between Staas and the chief of the bakery it goes on less and less well. When things finally blow up, Staas withdraws. The situation demands a solution. "Who actually runs this bakery, is it me or Staas?", the chief wonders when Staas only shows his face now and then. The apartment over the shop is too small to spend all days in it.

(28) The chief-confectioner, uncle Baars, respected by all of us.

The solution is found at the Sweets de Landasstraat, near the Siepse Poort - a gate which passes underneath the railway line - where Staas rents the top floor, early 1950. To the shop, at the Grote Oord - in Arnhem reguraly known as Jansstraat - it is just a ten minutes' walk. And this is what Fons is doing the first years: back and forth, several times a day.

Not an ideal solution, by any means. Until there occurs a more favourable opportunity: a real house, nearby. Although it is partly inhabited, Staas becomes the main tenant. Sousterrain, first floor and stock, what more room to want! By end-1955, Staas moves in. Because 'Burgemeestersplein', the square where the house is located, is rather a long name, we shorten father's address to BP. The patisserie we speak about as 'Grote Oord', after the name of the street. There the four of us - me, my both sisters, as well as my brother - we grow up. As in many patisserie-families mother is helped by, called by us, an aunt.

20. A working solution

The fact he lives elsewhere too, doesn't diminish his family tasks, Staas instructs himself. Likewise he does. Between Ton and the children from Lien's earlier marriage: Tine, Albert, and Guusta - your greataunts and greatuncle - he does not make any distinction. Ton also lives with his mother upstairs the shop, as I said before. Visiting high school, he follows a more intellectual way, which is an excuse for him not to help in the shop. Mother is holding him somewhat out of the wind of his father. He is sometimes too strict for him, she thinks. Secretly she gives Ton some extra pocket money.

(29) Living room Grote Oord: Albert, Guusta, Lien with Ton, Staas, Tine (1943). See photo 47.

Though for the outer world it seems as if they are living apart, what was a shame, the solution works. However not without hurting Staas' selfesteem. In the after war-time a man who didn't work, while his wife did, soon was seen as what is called freerider now. Said that, things went going well between Lien and Staas. Lien, starting up a snack bar just around the corner, turns out to have a good head for business. The patisserie's management she leaves to her youngest daughter, Guusta, a great help of her. The spare time Staas now enjoys, he fills on a meaningful way. Following classes at the Art College in Arnhem, he learns the basics of his nice painting art, as well as his photography later on. His time in the monastery serves him well: Staas becomes the organ player of the Roman Catholic Eusebius church.

The children are doing well, too: Albert is a skilled confectioner, like his father and grandfather, Guusta enjoys running the shop, Tine goes for social work. By now all three are living on their own. When, in the early sixties, Albert and Guusta take over the Hagdorn patisserie, Lien exchanges also - definitively now - Grote Oord for Burgemeestersplein. Staas and Lien enjoy many happy years together there. Until, in 1984, Staas dies unexpectedly. Lien continues to live there independently. The end of 1998 it's she who passes away.

21. Our story, continued by the four of you

With the takeover of the Hagdorn patisserie, the floors upstairs are no longer as housing accommodation in use. Time now - we write 1962 - for Ton, the last one still residing there, to exchange Arnhem for Nijmegen, happy with a student-room. Like the Friesland period ended with Jacobus' move to Amsterdam, like the Amsterdam period ended with Staas' entrance in Arnhem, so end now the period Arnhem. With that our story ends too.

What to tell about myself, about Kathelijne, about Teun and Mariam, about the four of you? After Arnhem and de Bilt, we fanned out, even to London and France. Whatever you don't know about those recent times does not seem to me worth knowing. Should you think otherwise, you are welcome, more than welcome, to go for that to Kathelijne and Teun, and their mother as well, being your grandmother on your father's side. If you like, the Draaisma archives are ready to consult also.

(30) Grandmother Lien and Teun   (31) Grandfather Staas and Kathelijne
(photos summer 1971, Burgemeestersplein 20, Arnhem)

When looking, somewhat nostalgically, at the photographs of Staas and Lien, each with a grandchild on their lap, photographs which were taken some forty-five years ago, I realise that you, in turn, will one day look at photographs from long ago. Photographs of Teun and Mariam, with *your* children on their laps, as I hope.

Not only you are continuing our story, the Co's from § 13 are doing the same. And, of course, Kathelijne and Ben, and Teun and Mariam. It is a privilege to me to be able to say: our story continues, a story with - as far as I am concerned - as main characters the four of you.

Grandfather Anthony Draaisma

Maurik - December 2014

EPILOGUE

Back to the beginning of our story. When asked where you come from, I put some words in your mouths: we come from Friesland, then left for Amsterdam, via Arnhem we arrived in de Bilt, now we are here ... Which undoubtedly is too short a story: three hundred years in far too small a nutshell. Hence this story, as told now. Hence this epilogue.

Looking back, I believe there is more than one line to be depicted from our family history. A line that will make 'the now' of the current Draaismas a little more understandable. Trying to give a new, more deliberate answer, replacing our former one, I think it is like this: with our roots in Friesland, a province with its own culture, its own folk character - think, for example, of the Frisian stubbornness - we exchanged our farmer's existence for professions involving handcraftsmanship. Poverty caused us to make the move to cities like Amsterdam.

(32) Painting Staas Draaisma, representing his family as pictured by photo 18.

From country people we became metropolitan. And better off, as well. We were introduced to music, art, culture. Fanned out - even to London and France - our professions became more intellectual, our ideological orientation shifted from Catholic to humanist. Our identity grew - striving to that - from national to global, from Western to multicultural.

Although this is more real an answer to the question where we come from, still it is not Draaisma-specific. Our history, thus typified, could be any family's. It is, in fact, a reflection of three centuries of changing perspectives. How is it possible, then, that many a Draaisma among us are such 'typical Draaismas'? How do we recognise him or her? Which mix of social and genetic components play a part in this?

The first that springs to mind is the frequency with which the Draaismas moved house: Jacobus twenty-five times, Jacobus Martinus more often than that even, Staas and Ton - that's me - each one moved twenty times. This frequency points to a turbulent life, a restless heart, restless *because* of its desire to find a home, a place to stay ... And there is more ...

Although I am inclined to unravel the secret of what makes a Draaisma into a 'typical Draaisma', I would rather leave the answer to the four of you. Our time has come and gone, as they say. Based on the Draaismas you know, with the help of our story and some self-knowledge as well, you will come quite a way.

(33) ... some of the 'typical Draaismas' you know ...

Dear Maxime, Vincent, Oscar, Judith, finally, I would like to draw your attention to the motto on the cover of our story. The families we are a part of should be known by us, recognised, their lives' ups and downs included, should any justice be done to them. It is from this justice that we earn our place in their row. Without suffering from their loads - all the heavier as long as we are unfamiliar with them - we will embrace what we received as ours, expanding our circle of relatives quite naturally.

The motto on the cover tells how privileged we are when we know about our roots. More so when these roots go back to *seven* generations, as is the general opinion. Well, the yours go back *eight*, so I am counting on your support. Add to this what you surely will hear about your mother's family history, and you will know yourself privileged twice.

Grandfather Anthony Draaisma

Maurik - December 2014

APPENDIX 1. FIRST GENERATIONS

0. Siene Folkerts (16.. - 17..) oo Wijkkje Poppes

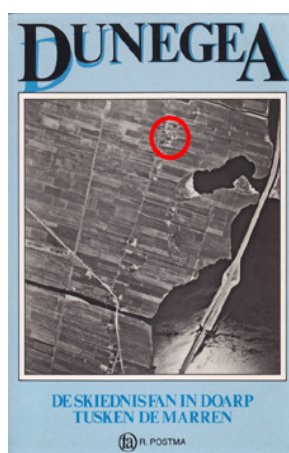
- Sipke Sienes (1705 - 1776) **see 1**

1. Sipke Sienes (1705 - 1776)

oo

Stijntje Everts (1737 - 18..)

- Walburga Sipkes (1763 - ....) († at young age)
- **Siene Sipkes (1765 - 1825) see 2**
- Evert Sipkes (1767 - ....) († at young age)
- Jesel Sipkes (1769 - ....) († at young ae)
- Folkert Sipkes (1773 - 1810) oo Marijke Jacobs van Kiesveld
- Sipke Sipkes (1776 - 1844) oo Aukje Jans Prins

(34) Next to 'Fries Aardewerk' (photo 10) this book is a basic-one as far as the Draaisma-history is concerned. Red circle: Sipke Sienes' farm from 1730 to 1770. See § 2 as well as photos 7 and 43.

2. Siene Sipkes Draaisma (1765 - 1825)

oo

Antje Thomas (1772 - 1843)

- Sipke Sienes Draaisma (1797 - 1873)
- Thomas Sienes Draaisma (1799 - ....) († at young age)
- **Johannes Sienes Draaisma (1802 - 1891) see 3.3**
- Jetske Sienes Draaisma (1804 - 1826)
- **Wijkkje Sienes Draaisma (1807 - 1849) see 3.5**
- Thomas Sienes Draaisma (1810 - 1866)

3.3. Johannes Sienes Draaisma (1802 - 1891) (*)

oo

Barbara Hendriks Monkel (1802 - 1874)

- seven children; as fifth:
- Henderika Draaisma (1834 - 1913) (see next)

- Henderika Draaisma (1834 - 1913)

oo

Gerrit Hendrikus Rolf (1832 - 1900)

- seven children; as fifth:
- **Barbara Catharina Anna Rolf (1873 - 1912) see 5.5**

(35) Henderika Rolf-Draaisma, mother of Barbara Catharina Anna Rolf, Jacobus Martinus Draaisma's wife. Jacobus and Barbara were second cousins. Hendrika's parents see photo 9.

3.5. Wijkje Sienes Draaisma (1807 - 1849)

oo

Geertruida Cornelia Welbergen (1802 - 1877)

- Syne Wijkjes Draaisma (1829 - 1902) oo Anke Wilbers
- **Jacobus Draaisma (1831 - 1896) see 4.2**
- Thomas Wijkjes Draaisma (1833 - 1907) oo Anne Dijkstra
- Martinus Draaisma (1836 - 1912) oo Hendrika van Erkelens (**)
- Anastatia Draaisma (1838 - 1897) oo Johannes Doodkorte
- Folkert Draaisma (1840 - ....)
- Folquinus Draaisma (1841 - 1842)

(*) Part 3.3 included because of the kinship between Jacobus Martinus Draaisma (5.5) and his wife, Barbara Catharina Anna Rolf. They were second cousins. See photo 35.

(**) Origin of the protestant Draaisma-branch. See § 9 and § 10.

4.2. Jacobus Draaisma (1831 - 1896)

oo

Fronica Spijkerman Knoop (1831 - 1888)

- Athanasius Johannes Draaisma (1859 - 1896) (*)
- Alida Draaisma (1862 - 1879) (*)
- Wijbranda Draaisma (1864 - 1931) oo Petrus Tijssen (*)
- Helena Martina Draaisma (1867 - 1956) oo Franciscus Killing (*)
- **Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941) see 5.5**

(36) Athanasius Johannes Draaisma (1859 - 1896), Jacobus Martinus' eldest brother, disabled by an iceskating accident. Because of that next Draaisma-generations did not enjoy skating.

(37) Helena Martina Draaisma (1867 - 1956) supported Jacobus Martinus' family. For the children she was what, in psychological terms, is called: the important other. See § 12.

5.5. Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941)

oo

Barbara Catharina Anna Rolf (1873 - 1912) (zie 3.3)

- **Jacobus Martinus Draaisma (1899 - 1976) see 6.1**
- **Gerard George Draaisma (1900 - 1965) see 6.2**
- **Hendrika Veronica Maria Draaisma (1907 - 1999) see 6.3**
- **Atanasius Alphonsus Maria Draaisma (1910 - 1984) see 6.4**
- **Helena Maria Draaisma (1912 - 1992) see 6.5**

(*) Wijbranda gave birth to three children, surnamed Tijssen. Her only grandchild, surnamed Bax, did not get offspring, neither did Helene Martina, at middle age married with Killing. Athanasius and Alida, both died at young age.

APPENDIX 2. NEXT GENERATIONS

6.1. Jacobus Martinus Draaisma (Co) (1899 - 1976)

oo

Agatha Juliana Petronella Frehe (Agaath) (1900 - 1993)

(38) Co Draaisma (see photos 18 and 19).

7.1. Jacques Draaisma (1925 - 2012) oo Els Ubink (1930)

8.1. Hubèrt Draaisma (1957 - 2009)

8.2. Ruud Draaisma (1959) oo Manon Stiemer (1963)

9.1. Eveline (1991) 9.2. Cas (1994)

7.2. Veronie Draaisma (1931) oo Ben Faassen (1924 - 1969)

8.3. children / grandchildren Faassen

7.3. Gerard Draaisma (1936) oo Marijke van Heusden (1945)

8.4. Coen Draaisma (1966) oo Manuela de Keijzer (1970)

8.5. Tim Draaisma (1970) oo Nicolle Hoogerdijk (1968)

8.6. Bart Draaisma (1972) oo Pascal van Schie (1974)

9.3. Femy (2000) 9.4. Anouk (2003) 9.5. Mark (2007)

7.4. Juul Draaisma (1944 - 2014) oo Ad de Wit (1942)

8.7. child / grandchildren de Wit

6.2. Gerard George Draaisma (Gerard) (1900 - 1965)

oo

Maria Catharina Bos (Rie) (1904 - 1987)

(39) Aunt Lenie (top row, third from left) with cousins (23 nov. 1991). See § 15.

6.3. Hendrika Veronica Maria Draaisma (Riek) (1907 - 1999)

oo

Gerardus Petrus Teeuwen (Gerard / Gé) (1900 - 1982)

7.5. Barbara Teeuwen (1932) oo Hans Steenbrink (1929)

8.8. t/m 8.10. children Steenbrink (and grandchildren)

7.6. Miep Teeuwen (1934) oo Wim Heeremans (1932)

8.11. t/m 8.13. children Heeremans (and grandchildren)

7.7. Anneke Teeuwen (1940) oo Fiep Alders (1939 - 2012)

8.14. t/m 8.16. children Alders

7.8. Joke Teeuwen (1943) oo Erwin Nieuwenhuizen (1943 - 2004)

8.17 t/m 8.19. children Nieuwenhuizen (and grandchildren)

7.9. Loes Teeuwen (1946) oo Jan de Kraker (1944 - 2012)

8.20 t/m 8.22. children de Kraker (and grandchildren)

(40) Proud father, Staas, with Ton, one day old, on his arms. Work can wait for a moment

6.4. Atanasius Alphonsus Maria Draaisma (Staas) (Fons) (1910 - 1984)

oo

Alijda Maria Elbertha Rutgers (Lien) (1905 - 1998)

7.10. Martien Draaisma (1941 - 1941)

7.11. Ton Draaisma (1942) oo Trudi Meuesen (1942) (*)

8.23. Kathelijne Draaisma (1968) oo Ben Miltenburg (1969)

8.24. Teun Draaisma (1970) oo Mariam Andrawiss (1970)

9.6. Maxime (2001) 9.7. Vincent (2004)

9.8. Oscar (2006) 9.9. Judith (2008)

7.12. Gerard Draaisma (1945 - 1945)

6.5. Helena Maria Draaisma (Lenie) (1912 - 1992)

(*) After their divorce Ton Draaisma did meet in Lolkje Gietema a new lifepartner. Trudi Meuesen married with Henny Lamers.

APPENDIX 3. DRAAISMA-ARCHIVES

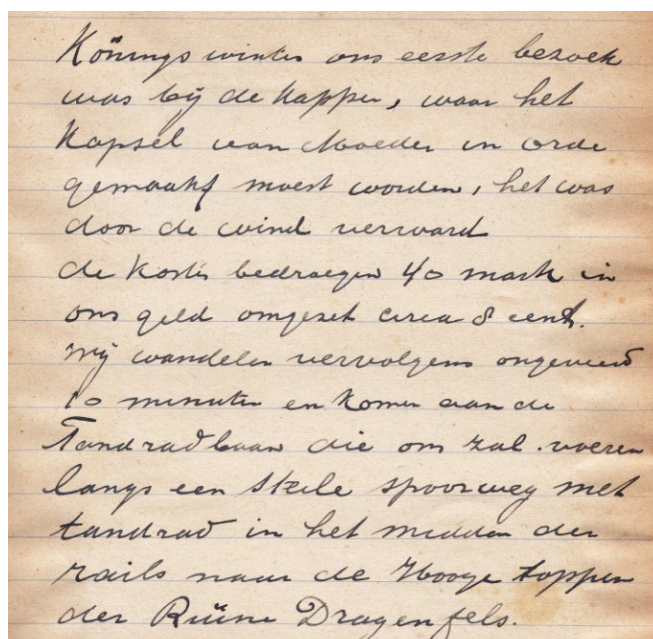
Appendix 3 is in Dutch language only. With some help you will find your way.

basics

The Draaisma-archives consist seven orders and a box, arranged to persons and time. In these: historical, genealogical as well as previously published material, correspondence, mails, photographs etc. The archives are held by Ton resp. Teun.

previously in familycircle publicated material

- 'Aanzet Genealogie Familie Draaisma', november 1991 in de vorm van een rood gekaft geschrift, uitgebracht ter gelegenheid van het familiefeest dat tante Lenie Draaisma op 23 november 1991 gaf, met daarin opgenomen:
- 'Dagboek Onzer Duitse Reis', door Jacobus Martinus Draaisma, augustus 1922. Een reis die hij ondernam samen met Johanna Antonia Kramer, zijn tweede vrouw.

(41) Part of his travelling diary, augustus 1922, to Germany, by Jacobus Martinus Draaisma. As a real middle class businessman he records all prices, even the costs of his wife's tailor-visit.

- Correctie / aanvulling op 'Aanzet Genealogie Familie Draaisma', dd juni 1993 (verwerkt in de nadien verstrekte exemplaren van de Aanzet).

- 'Lang blijft deze reis in de herinnering voortleven', verslag van een reis van Lenie Draaisma eind 1964 naar de Oriënt (zie afb. 23), door Ton in een in memoriam uitgebracht t.g.v. een aan Tante Lenie gewijd familiegedenkteest op 24 april 1994.
- 'Twee bijzondere gedichten', januari 2010, uitgebracht t.g.v. de 100^e geboortedag van (over)(groot)vader Draaisma op 2 februari 2010; zie ook het aan hem gewijde in memoriam onder www.yoga-intervision.com/pdf/twee_bijzondere_gedichten.pdf.

(42) Staas and Lenie (1935). See photo 45.

- 'Draaisma pottenbakkers', mail van Ton dd 28 maart 2010, waarin hij vertelt over vijf generaties Draaisma-pottenbakkers (waarvan ook een verkorte versie, mei 2014).
- Mail Ton, dd 25 februari 2011, waarin hij vertelt over Geertruida Draaisma, tot 10 november 2010, de datum waarop zij overleed, de oudste Nederlander. Geertruida, geb. 25 februari 1902, is heuse familie. Voor Geertruida's kwartierstaat zie 'Gens Nostra' 66 (2011) (in archief aanwezig).
- Lieve familie van 'Jumbo, wat doe je nou?', mail dd 30 juli 2011, aan de Draaismas, waarin Ton beschrijft wat hij over oudoudoom Martinus Draaisma (1836 - 1912), dierenoppasser te Artis, en over olifant Jumbo, achterhaalde. Zie ook § 9 en 10.

part 1: Friesland (1705 - 1881)

- 'Overzicht der Boerenplaatsenbouw in Nederland', door C.J. Geertsema, Zuidhoek 1871, met beschrijving en tekeningen van een typisch Friese boerderij uit de achttiende/negentiende eeuw, waarmee een gedetailleerd beeld ontstaat van hoe 'de pleats' - Dunegea 9 (stemnr. 5) - waar Sipke Sienes van 1730 - 1770 boerde, er uit moet hebben gezien. In afb. 43 zien we de beschreven kenmerken terug, zij het dat het om een bescheidener voorhuis gaat dan in het hier aangehaalde boek.

- 'Dunegea, de skiednis fan in doarp tusken de marren', door R. Postma, Fryske Akademy, Ljouwert 1987. Voor de cover van het boek, met daarop een detailkaart van het dorp, inclusief 'de pleats 9' (stemnr. 5), zie afbeelding 34.

- Panoramische blik op het Doniaga van 2014, uitgezonden in 'Man bijt hond', dd 3 oktober 2014. Vastgelegd op dvd (4 min.). Met in de verte, links, Dunegea 9, waar thans Oene Douwes de Jong boert. Huidig adres: Wielwei 11. Zie ook afb. 7 en 34.

(43) Painting of Sipke Sienes' farm approximately. The fronthouse dates from his time, the cowhouse from 1819. Picture courtesy of Oene Douwes de Jong.

- 'Neogotische Kerken in Friesland', door Lida Dijkstra, Monument van de Maand jaargang 6 deel 8, Leeuwarden 1991, met daarin een beschrijving van de vroegere RK-schuilkerk in Sint Nicolaasga, waar Sipke Sienes en Siene Sipkes kerkten.

- Overzicht van families die in 1811 de naam Draaisma, Draisma, Draaijsma of Draaysma, aannamen, geen van alle familie. Zie ook § 10 resp. onderschrift bij afb. 2.

- '400 Jaar Fries Aardewerk: Steengoed!', door Pieter Jan Tichelaar en Marlies Stoter, Uitgeverij van Wijnen, Franeker 2005.

- 'Fries Aardewerk, de pottenbakkers van Friesland 1750 - 1950', door A. van der Meulen en P. Smeele, Primavera Pers, Leiden 2005 (i.s.m. Stichting Fries Aardewerk).

- 'ADCO; de Afdeling Aardewerk van de NV Groninger Steenfabrieken 1919 - 1976', door Adri van der Meulen en Paul Smeele, in: 'Vormen uit vuur', Mededelingengblad Nederlandse Vereniging van Vrienden van Ceramiek en Glas, 2003/3-4.

- 'Genealogie Rolf', Genealogisch Jaarboekje 1963, blz. 77 t/m 92, met daarin de herkomst van Barbara Catharina Anna Rolf (1873 - 1912), de echtgenote van Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941). Haar oudste zus, Johanna Rolf (1863 - 1939) huwde met Antonius Bernardus Hogema (1858 - 1943). De Hogema's, een streng katholieke familie, en de Draaisma's, hadden veel met elkaar op.

- 'Sneek, zo was het, zo is het', door Gerhard de Jong, Banga Book Productions, Groningen 2001. Alsook : 'De stad om: de oude straatnamen van Sneek', door Karel F. Gildemacher, Uitgeverij De Hynstebloom, Joure 2009.

- 'Ids Wiersma: Tekenje foar Fryslan', door Kalma J. J. e.a., De Tille, Ljouwert 1978. Met op blz. 51 een tekening van Sipke Sienes Draaisma (1856 - 1928) d.d. 1915.

part 2: Amsterdam (1881 - 1939)

- 'Pictures from Holland; drawn with pen and pencil', by Richard Lovett, The Religious Tract Society, 1887. Uit de nalatenschap van Staas Draaisma. Hoofdstuk II toont en beschrijft het Amsterdam uit de tijd van Jacobus Draaisma.

- 'Amsterdam gefotografeerd: 1860 - 1905', door Jacob Olie, Uitgeverij van Genneep, Amsterdam 1973. Eveneens afkomstig uit de nalatenschap van Staas Draaisma, geeft het een impressie van het Amsterdam uit de tijd van Jacobus Martinus en Staas zelf.

(44) Impression Grote Wittenburgerstraat, Amsterdam. Between 1885 and 1889 Jacobus Draaisma and family lived there at eight different addresses. Photo: Beeldbank Amsterdam. See photo 14.

- 'Amsterdam voor 't eerst gefotografeerd; 80 stadsgezichten uit de jaren 1855 - 1870', door jhr. drs. C.C.G. Quarles van Ufford, Uitgeverij J.H. de Bussy, Amsterdam 1968, aangetroffen in de nalatenschap van tante Lenie Draaisma.

- 'Het Artisboek' (2 delen), door A.F.J. Portielje en S. Abramsz., Druk G.J. Thieme, Arnhem-Nijmegen 1922. Uit de nalatenschap van Staas Draaisma.

- 'Het boek van Artis', door Leonard de Vries, Uitgeverij A.W. Bruna & Zoon, Amsterdam 1981. In 1892 is er in de kraal een olifant die Jumbo heet. Voor een

verhaaltje over hem zie mail dd 30 juli 2011 (rubriek 'in familiekring gepubliceerd materiaal'). Voor Jumbo als olifantennaam zie <http://en.wikipedia.org/wiki/Jumbo>.

- 'Wilde dieren, sterke verhalen. Uit de geschiedenis van Artis', door Robert Jan de Boer, Uitgeverij Boom, Amsterdam 2010. Daarin prachtige olifantenverhalen, waar onder een variant op ons Jumboverhaal. Ook de herkomst van Jumbo als olifantennaam wordt er verklaard (zie hierboven).

- Gegevens betreffende het gezin Hendrikus Martinus Draaisma (1870 - 1926) - Philipina Francina Keuler (1842 - 1911) en hun drie dochters, Riek, Corrie en Mies.

- Over de banketbakkerij van Co Draaisma, tussen 1930 en 1954 gevestigd aan de Rijnstraat 23 te Amsterdam, alsook over de familie, is het nodige te vinden op www.geheugenvanplanzuid.nl (incl. foto's).

- Catalogus t.g.v. tentoonstelling Klaas Draaisma (1920 - 1997): schilderijen, keramiek en linoleumdrukken, gehouden in het gemeentehuis van Bloemendaal van 10 t/m 31 oktober 2004. Klaas Draaisma is, voor zover kon worden nagegaan, geen familie.

part 3: Arnhem (1939 - 1962)

- 'Johannes Höver, Stichter van de Congregatie Arme Broeders van de H. Franciscus Seraphicus', door P. Bruno Goszens O.M.Cap., Weert 1948, aangetroffen in de nalatenschap van Staas Draaisma, van 1933 tot 1937 lid van deze congregatie.

(45) The monastery Bleijerheide where Staas lived as a Franciscan brother from 1933 to 1937. It was his second attempt. In 1928 he joined for some time Redemptorist brothers in their monastery at Roermond.

- '100 Jaren: de Broeders Franciscanen een eeuw in Bleijerheide', door Joh. J. Ros, Handelsdrukkerij Het Limburgs Dagblad, Heerlen 1976.

- Jeroen Brouwers, die van 1953 tot 1956 zelf op Bleijerheide zat, schetst in 'Het Hout' (Contact, 2014) een indringend beeld van pensionaat en broedergemeenschap.

- 'Sjouwen door Oud Arnhem; 150 foto's met tekst', door A.S. Stempler, Uitg. Gijbers en van Loon, Arnhem 1968. Gevolgd door: 'Nog 's Sjouwen door Oud Arnhem; 151 foto's met tekst', door A.S. Stempler, Uitg. Gijbers en van Loon, Arnhem 1969.
- 'Arnhem in oude ansichten' (2 delen), door R.S. Dalman, Europese Bibliotheek, Zaltbommel 1971 resp. 1983.
- 'Door de lens van De Booy; een Arnhemse reportage 1944 - 1954', door P.R.A. van Iddekinge, Uitgeverij Matrijs, Utrecht 1999. Het boek geeft, aan de hand van foto's, een beeld van de Arnhemse evacuatie, eind september 1944, de geleidelijke terugkeer van de Arnhemmers na de Bevrijding, en de wederopbouw. Zie ook hierna.

(46) Arnhem-evacuees at the end of september 1944. Coming from 'de Grote Oord' they enter into the Jansstraat. The photo could have been taken out of our house, near by as the groupe of people is. Photo courtesy of 'Door de lens van De Booy'.

- 'Kind van de bevrijding; kinderportretten van P.J. de Booy', door K. Duysters en G. Reinders. In 'Arnhem De genoeglijkste', Orgaan van het Arnhems Historisch Genootschap, jrg. 25, nr. 1, maart 2005. Daarin een interview met Ton Draaisma. Zie ook hierboven. Alsook www.yoga-intervision.com/pdf/hinkstapsprong.pdf (§ 4).
- Over het overlijden van Martien Draaisma (28 september 1941) en Gerard Draaisma (4 maart 1945) zie de laatste paragrafen van Tons semi-autobiografische www.yoga-intervision.com/pdf/levensloop.pdf.
- Onder www.yoga-intervision.com/pdf/hinkstapsprong.pdf in § 6 een cartoon van Peter van Straaten. Daarin voert hij een 'typische Draaisma' op. In dit pdf-document tevens een tweetal andere verhalen over onze naam (§ 7 en § 14).
- Voor een korte beschrijving van personalia en levensloop van Anthony Draaisma (Ton) (7.11) zie www.yoga-intervision.com/pdf/anthonydraaisma.pdf.

APPENDIX 4. KINSHIP DRAAISMA - HAGDORN

Appendix 4 clarifies the kinship between the Draaisma- and the Hagdornfamily, which origin lies in the marriages of Alijda Maria Elbertha Rutgers, and their offspring. The first one with A. H. M. Hagdorn, the second one with A. A. M. Draaisma.

(47) Albert, Guusta, Ton, Tine (foto 1953) (see photo 29).

Alijda Maria Elbertha Rutgers (1905 - 1998)

for the history of the Rutgers family see www.yoga-intervision.com/entrepaginarutgers.html

16 juni 1934 married with Augustinus Henricus Marie **Hagdorn** (1907 - 1938)

offspring Hagdorn-Rutgers:

Christina Everarda Maria Hagdorn
(Tine) born 18 mei 1935 (Arnhem)

Albertus Antonius Hagdorn
(Albert) born 16 sept. 1936 te Arnhem
married with Irene van Diepen (1945)

Augustina Maria Helena Hagdorn
(Guusta) born 3 juli 1938 (Arnhem)

genealogy A.H.M. Hagdorn next page

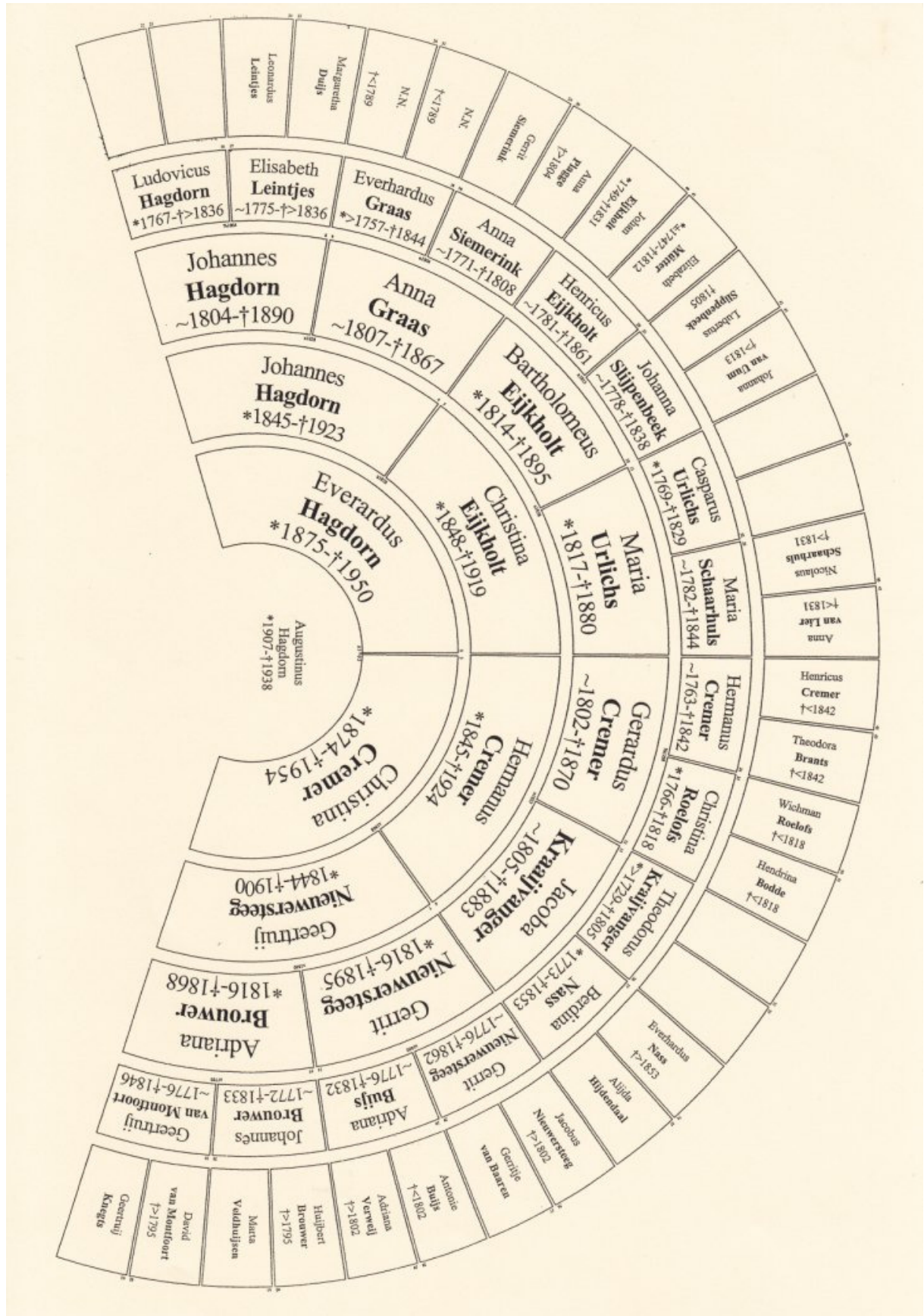
13 maart 1940 married with Atanasius Alphonsus Maria **Draaisma** (1910 - 1984)

offspring Draaisma-Rutgers:

Jacobus Martinus Maria Draaisma
(Martien) born 24 mei 1941 (Arnhem)
died 28 september 1941 (Arnhem)

Antonius Gerardus Jacobus Alphonsus Draaisma
(Ton) born 3 juli 1942 (Arnhem)

Gerardus Maria George Draaisma
(Gerard) born 2 februari 1945 (Laren)
died 4 maart 1945 (Hilversum)

APPENDIX 5. ORIGINAL TEXT IN DUTCH

In appendix 5 the basic text in Dutch, the language in which it was written originally. Without colophon, saying thanks and author's note' as well as without photographs. For the intergral text in Dutch see www.yoga-intervision.com/pdf/familiegeschiedenis.pdf.

DRIEHONDERD JAAR IN EEN NOTENDOP

0. Waar we vandaan komen en waarom we Draaisma heten

In 1811 wordt het in Nederland wettelijk verplicht een achternaam te voeren. Siene Sipkes, onze toenmalige voorvader, werkt dan bij een pottenbakkerij in Sneek. Bekwaam pottenbakker als hij is, werkt hij aan de draaischijf. Als draaier, zoals dat binnen de pottenbakkerswereld heet. Gevraagd naar welke naam hij kiest, gaat hij voor 'Draaiman', wat in het Fries 'Draaisma' wordt. Friesland, al spreken ze er ook Nederlands, kent een eigen taal. Noem het geen dialect want dan beledig je ze. En dat terwijl hij Siene Sipkes - Siene, zoon van Sipke - heette. Had hij dát gezegd, hadden we Sipkes geheten. Goed dat hij dat niet deed, Draaisma is een veel mooiere naam, vind ik. Sienes' vader heette trouwens Sipke Sienes, Sipke, zoon van Siene dus. Toen er nog geen achternamen in gebruik waren, voegden de ouders aan de voornaam van hun kinderen de naam van de vader toe, plus een s aan het eind. Als je het dan over de een of ander had, wist de familie, en ook het dorp, om wie het ging. Sipke en Siene zijn, net als onze achternaam, typisch Friese namen. Sipke en Siene, ze zijn er geboren en getogen. Onze wortels liggen dus in Friesland, een provincie met een eigen cultuur, eigen volksaard ook, koppig als Friezen zouden zijn. Zelf betitelen zij dat uiteraard anders, als doorzettingsvermogen dus. Vragen ze waar jullie vandaan komen, zeg dan, als je het kort wilt houden: we komen uit Friesland, vandaar vertrokken we naar Amsterdam, via Arnhem kwamen we in de Bilt terecht, nu zijn we hier. Waarmee je driehonderd jaar familiegeschiedenis in een notendop hebt verteld.

1. Stamreeks Draaisma's

Laat ik dan ook maar meteen de namen van onze voorvaders onder elkaar zetten. Tot ik bij jullie - ik zet jullie er natuurlijk ook onder - ben aangeland. Dat maakt het lezen van ons verhaal wel zo gemakkelijk. Willen jullie meer over hen weten, raadpleeg dan de bijlagen, en voor details het Draaisma-archief. Acht voorouders tel ik, vanuit jullie teruggaand in de tijd. Omdat ik van Siene Folkerts te weinig gegevens heb tel ik hem niet mee, vandaar de (0) voor zijn naam. Van Sipke Sienes, geboren in 1705 te Doniaga, in 1776 overleden te Joure, weten we meer. Ons verhaal begint dus bij hem, fier prijkt er een (1) voor zijn naam. Hoewel onze geschiedenis, soortgelijk als bij andere families, natuurlijk veel eerder, zelfs bij Adam en Eva, begon. Vanaf Sipke Sienes tellen we intussen negen generaties. Gerekend vanaf Siene Sipkes, onze naamsaannemer, tellen we er acht. Acht generaties Draaisma's bedoel ik (zie pagina 9).

2. Sipke Sienes (1705 - 1776), boer te Doniaga

Van Siene Folkerts, Sipke Sienes' vader, weten we alleen dat hij gehuwd was met Wijpkje Poppes. "En dat die Wijpkje een dochter was van Poppe, en die Siene een zoon van Folkert", hoor ik jullie zeggen. Klopt! Jullie hebben duidelijk Friese voorouders, anders had je dit niet zo snel opgepikt. Siene Folkerts moet boer of boerenknecht geweest zijn. We denken dat omdat ook zijn zoon, Sipke Sienes, boer werd en boer werd je niet als je vader niet ook al boer was. Sipke Sienes (1705 - 1776) boert in Doniaga, een klein boerendorp, gelegen tussen het Tjeukemeer en het Slotermeer. Omdat de geschiedenis van Dunegea, zoals het plaatsje in het Fries heet, uit en te na is beschreven, weten we waar zijn boerderij zich bevond, en dat hij die sinds 1730 pachtte. In de beste jaren kon je op de 32 ha wel zestig koeien weiden. In mindere jaren liet Sipke het laatste stuk van de lange, smalle strook grond, onbegraasd. Op het huidige adres, Wielwei 11, wordt nog steeds geboerd. Naar

tevredenheid, al zegt men wel van boeren dat zij nooit tevreden zijn. Toen echter was het een karig bestaan. Sipke en zijn vrouw, Stijntje Everts, zes kinderen hebben zij, kunnen nauwelijks het hoofd boven water houden. Als in 1769 de veepest weer eens toeslaat en er nog maar weinig koeien in de wei rond lopen, waarvan vier op krediet gekocht, geeft Sipke het boerenbestaan op. In 1770 vertrekt het gezin naar Sloten, daarna naar Joure, waar Sipke in 1776 overlijdt.

3. Siene Sipkes Draaisma (1765 - 1825), pottenbakker te Sneek

De kinderen zijn dan nog minderjarig, dus wordt er een voogd benoemd: Heerke Everts, een broer van moeder. Stijntje, al is zij dertig jaar jonger dan haar man, staat er alleen voor. Wanneer zij in 1779 met Minze Gerrits trouwt, staat die haar voortaan terzijde. Zelf krijgen Stijntje en Minze twee zonen: Sjouke en Gerrit, halfbroers van de kinderen uit Stijntjes eerdere huwelijk met Sipke Sienes dus. Siene Sipkes, de oudste zoon uit Stijntjes huwelijk met Sipke Sienes, is nog geen veertien jaar wanneer Stijntje hertrouwt. Net als de overige kinderen is hij rooms katholiek gedoopt. In 'Statie Op de Heide', een schuilkerk in het vlak bij Doniaga gelegen St. Nicolaasga. In een schuilkerk? Inderdaad! In die tijd was het in Nederland verboden om in het openbaar het katholieke geloof te belijden, dus kerkten katholieken bij iemand thuis, op diens zolder, of op de deel van zijn boerderij. Als vader Sipke eind 1776 overlijdt is Siene elf. Na de lagere school al een half jaar aan het werk, is hij in de leer bij een pottenbakkerij in Joure. Net als zijn twee jongere broers - Folkert Sipkes en Sipke Sipkes - na hem zullen doen. Onbetaald, zoals dat toen ging. Als dat te lang zo blijft, vertrekt hij. Siene voelt zich thuis in het pottenbakkersvak. Sneek, waar hij belandt, blijkt een prima plaats om je er verder te bekwamen. Bij de pottenbakkerij van Klaas Postma, aan de Vismarkt, heeft hij het zo naar zijn zin, dat hij er tot vlak voor zijn overlijden werkt. Als Siene dan in 1811 een achternaam moet kiezen, hoeft hij niet lang na te denken. Als bekwaam draaier aan de draaischijf, noemt hij zich Draaisma. We vertelden het al eerder.

4. Sipke, Johannes en Thomas, Siene Sipkes' pottenbakkers-zonen

Dat Siene op de pottenbakkerij van Klaas Postma, aan de Vismarkt, werkte, dat weten we overigens niet zeker. We reconstrueerden het aan de hand van gegevens waar we wel zeker van zijn, gecombineerd met de gewoonte uit die tijd dat zoons qua werk in de voetsporen van hun vader traden. Getrouwd met Antje Thomas, krijgt Siene zes kinderen. Drie van de vier zoons worden ook pottenbakker. We treffen hen aan bij pottenbakkerij Stam, aan de Kleine Palen, dezelfde Stam die in 1821 de pottenbakkerij van Klaas Postma, aan de Vismarkt, overnam. Van Siene bij de Kleine Palen geen spoor. Conclusie: Siene werkte op de pottenbakkerij aan de Vismarkt. Ik merk het al, erg overtuigend klinkt mijn redenering niet. Terug dus naar de gewoonte dat zoons, vooral de oudste, hetzelfde beroep als vader kozen. Na wat klassen lagere school ging je met hem mee. Vader vond het fijn dat je hem hielp, moeder trouwens ook, het bracht wat extra geld in het laatje, ten minste als je voldeed en mocht blijven. Ook de bazen kwam het goed uit. Zo konden ze zien wat voor vlees ze in de kuip hadden, en of er pottenbakkersbloed in de jongens school. En pottenbakkersbloed, dat hadden Siene Sipkes' zonen. Sipke, Johannes en Thomas, alle drie mogen ze blijven. Eenmaal het vak goed onder de knie, vertrekt Sipke naar Franeker, Thomas naar Groningen. Was je een bekwaam pottenbakker, dan kon je overal terecht. Johannes Sienes blijft Stam, zijn eerste werkgever, trouw. In 1875 werkt hij er zestig jaar, waarvan veertig jaar als meesterknecht en baas. Stam vermeldt dat heuglijk feit met trots in de krant.

5. Wijpkje Sienes Draaisma (1807 - 1849), huisonderwijzer te Sneek

Johannes' zoon, Hendrikus Draaisma (1840 - 1924), werkt er zelfs vierenzeventig jaar. 'De oude draaier' wordt hij genoemd. In afb. 12 kunnen jullie hem aan het werk zien. Door het steeds met één voet aanschoppen van de draaischijf liep hij mank. "Net als Blauw, het paard, dat scheef liep door het rondjes draaien in de kleimolen" ... "Het waren uiterst betrouwbare en gewaardeerde meesterknechts", aldus steekt 'Fries Aardewerk', hét standaardwerk over Frieslands pottenbakkers, de loftrumpet over hen uit. Geen wonder dat na de eerste twee generaties, nog drie generaties Draaisma het pottenbakkersvak omarmden. Pas toen rond 1950 machinale fabricage hun handwerk verdrongen had, zagen de Draaisma's er geen brood meer in. Onze lijn, de Wijpkje-tak, liet het pottenbakkersvak al na de eerste generatie los. Sienes' vierde zoon, Wijpkje (1807 - 1849), jullie betbetbetovergrootvader - Wijpkje spreek je uit als Wiepkje - werd onderwijzer. Hij kon goed leren, mocht doorleren, zoals dat heette. Het inkomen van vader Siene, aangevuld met het geld dat Wijpkjes broers inbrachten, was daar intussen ruim genoeg voor. Of Wijpkje er echt blij mee was, met de kans die hij kreeg, valt

nog te bezien. Onderwijzers verdienden in die tijd niet veel. Wilde je rondkomen dan moest je er van alles bij doen, was je koster, doodgraver, huisschilder, noem maar op. Voor Wijkje gold dat niet. Als huisonderwijzer gaf hij lager onderwijs aan kinderen op afgelegen boerderijen. Door het vele gereis ontbrak hem voor bijklussen de tijd.

6. Laat je tong eens zien. Nee, je bent niet ziek!

Trui - Geertruida Cornelia Welbergen - Wijkjes' vrouw, draait ieder dubbeltje drie maal om voor zij het uitgeeft. Als zij die dubbeltjes trouwens heeft. De kosten van paard en koets - een tilbury - waarmee Wijkje de boerderijen op het platteland afgaat, gaan vóór. Dokterskosten ook, want Wijkje is vaak ziek. De kinderen weten het al. Als ook zij eens ziek zijn, vraagt moeder: "laat je tong eens zien". Dan kijkt zij, en zegt: "nee, je bent niet ziek". De Draaisma's na haar zullen dat generaties lang blijven doen. Ook wanneer ze tegen dokterskosten verzekerd zijn. Ondanks zijn karige inkomsten is Wijkje, we vertelden het al, getrouwd. Zeven kinderen krijgen ze: zes jongens en een meisje, Anastatia. Zij is het vijfde kind in de rij. Liever had Trui al eerder een dochter gehad, liefst zelfs twee. Als steun in het gezin. "Ik heb handen tekort, de tijd vliegt voorbij", merkt zij een beetje klagerig op. "Je hebt het nu eenmaal niet voor het zeggen", voegt zij er berustend aan toe. Na Siene (1829), vernoemd naar Wijkjes vader, kwam Jacobus (1831), vernoemd naar Geertruida's vader. Eerste zonen werden destijds naar de vader van de vader vernoemd, tweede zonen naar de vader van de moeder. "Eerste dochters naar de moeder van de moeder, tweede dochters naar de moeder van vader?", hoor ik jullie zeggen. Precies! Jacobus is trouwens geen typisch Friese voornaam meer. Ook om een andere reden is hij binnen onze familiegeschiedenis een sleutelfiguur: net als Martinus, zijn jongere broer, zal hij Friesland voor Amsterdam verruilen.

7. Jacobus Draaisma (1831 - 1896), kleermaker te Sneek

Nog even terug naar Wijkje, Jacobus' vader. Wijkje, jullie voelden het vast al aankomen, wordt niet oud. Drieënveertig is hij wanneer hij overlijdt. Net als ooit Stijntje, Wijkjes grootmoeder, staat ook Trui er nu alleen voor. Met was- en strijkwerk verdient zij er wat bij. Samen met wat de oudsten - Siene, Jacobus en Thomas - nu inbrengen, kan de schuld van het gezin worden afgelost. Jacobus trouwens heeft het wel gezien: onderwijzer wordt hij niet. Dat leidt maar tot niets, tot armoede, tot ziekte zelfs. Dan maar liever een handwerkvak opgepakt. Zijn eerste baantje is bij een kleermaker in Sneek. Daar leert Jacobus het vak. Hij bekleedt knopen, maakt petten, priesterkleding zelfs. De Draaisma's, we zagen het bij Siene Sipkes al, zijn rooms katholiek, op het vrome af, zeker die van toen. Mogelijk vanwege zijn eerbiedwaardige klandizie, Jacobus al helemaal. Al beheerst hij nog zo goed zijn vak, in zijn branche is het alom malaise. Misschien had hij toch beter pottenbakker kunnen worden, zoals Hendrik - Hendrikus Draaisma - zijn neef, die was intussen baas bij Stam. Maar daarvoor was het nu te laat ... Tot Martinus, zijn jongere broer, hem op een idee brengt: Amsterdam, zou het daar niet beter zijn? Al in 1867 naar Nederlands grootste stad vertrokken, heeft Martinus als dierenoppasser bij Artis een vaste baan. Hij wil wel kwartiermaker zijn ... Jacobus begint in Amsterdam een nieuw bestaan.

8. Jacobus en zijn gezin verhuizen naar Amsterdam

Daar was moed voor nodig. Het is april 1881 wanneer Jacobus en zijn vrouw naar Amsterdam verhuizen. Beiden zijn de vijftig dan al gepasseerd. Hun kinderen gaan mee. Ook Athanasius Johannes die inmiddels tweeëntwintig is. Wijbranda, Helena Martina en Jacobus Martinus, jullie betovergrootvader, zijn nog minderjarig, dus meegaan sprak voor hen vanzelf. Helaas blijken zij niet de enigen die naar Amsterdam migreren. Urbanisatie, de trek vanuit de provincie naar de Randstad, van het platteland naar de stad, leidde ertoe dat steden uit hun voegen groeiden. Precies in de periode dat Jacobus er kwam hadden werkeloosheid en economische crisis in Amsterdam om zich heen geslagen. Voor Jacobus en de zijnen breken er geen betere tijden aan. Temeer niet nu Veronie, zijn vrouw - Fronica Spijkerman Knoop - zeven jaar na haar aankomst in Amsterdam, in 1888 overlijdt. Veronie, jullie oudste Draaisma-achtertante, is naar haar vernoemd. Voor armoede schaamde men zich, naar buiten toe hield je het zo veel mogelijk verborgen. Binnen de familie werd er dan ook niet veel over die moeilijke tijd gesproken. Alleen Jacobus Martinus, jullie betovergrootvader, liet zich wel eens in die richting uit. "Kleermaker, zoals mijn vader, werd ik niet, daar kwam maar armoede van", zei

hij dan. En inderdaad, arm hadden zij het. Na vier jaar Hoogte Kadijk, hierboven afgebeeld, verhuist Jacobus in de twaalf jaar daarna nog zestien keer, iets wat alleen lieden die niets te makken hebben, overkomt.

9. Martinus, Jacobus' jongere broer, maakt kwartier

Urbanisatie en economische crisis bleven ook wat de woonomstandigheden van de Amsterdamse bevolking betreft niet zonder gevolgen. Niet alleen vanwege gebrek aan woonruimte, ook om woonlasten te besparen trokken families bij elkaar in, woonden gezinnen op een á twee kamertjes. In volksbuurten kwam er - juist in Jacobus' tijd - leegstand zelfs. De huisbaas gaf nieuwe huurders de eerste maanden huur cadeau. Verhuizen bleek te lonen. Achterstallige huur werd wanbetalers, als ze maar verkasten, kwijtgescholden. Zo niet, dan vertrokken zij zelf wel. Uiteraard zonder achterlating van hun nieuwe adres. Daarna begon het verhaal opnieuw ... Niet alleen voor Jacobus was het een teleurstelling dat zijn verwachtingen niet uitkwamen, ook Martinus, Jacobus' jongere broer, zat er mee. Per slot was hij het die hen had overgehaald naar Amsterdam te komen. Nou ja, zo was het nu ook niet helemaal. Meer dan hun eerste huisvesting regelen had hij niet gedaan. Hij was er bekend, op Hoogte Kadijk, hij had er de eerste jaren na zijn aankomst in Amsterdam, zelf ook gewoond. Er stond een verdieping leeg. Wat aan de krappe kant, maar Jacobus was er tevreden mee. Iets beters kon hij zich niet veroorloven. Zelf woonde hij nu op de Plantage Muidergracht, dichterbij Artis dan Hoogte Kadijk. Vanuit Kadijkseiland moest je een eind om, het water over, voor je bij Artis was. Eerst had hij er als losvast sjouwer gewerkt. Hopen op een vaste baan had hij zijn beste beentje voorgezet ... Dat pakt goed uit: Martinus wordt 'oppasser diergaarde', zoals er in zijn officiële aanstelling staat. Eindelijk - augustus 1876 - heeft hij vast loon en hoeft Rieka niet meer op iedere cent te letten. Dat zij protestants is en hij katholiek, daar trekken zij zich niets van aan.

10. Jumbo, wat doe je nou?

Een huwelijk als dat tussen Martinus en Rieka - Hendrika van Erkelens - heette vroeger een gemengd huwelijk. En daar kwam niets goed van. 'Een protestant en een katholiek op één kussen, daar slaapt de duivel tussen', heette het. Of dat bij Martinus en Rieka het geval was, ik denk het niet. Zes kinderen krijgen ze: vier jongens en twee meisjes. Op aandringen van Rieka voeden zij ze protestants op. Daarmee verschijnt er aan de katholieke Draaisma-boom ook een protestantse tak. Mochten jullie ooit Draaisma's ontmoeten die zeggen familie te zijn, dan is 'rooms katholiek' dus geen criterium. Ook het beroep van pottenbakker is dat niet. Er waren in de glorie-tijd van de Draaisma's nog drie andere Draaisma-families in Friesland als pottenbakkers actief, geen van alle familie. Vraag kandidaten liever of ze het verhaal 'Jumbo, wat doe je nou?' kennen. Zegt het ze niets, dan is er dikke kans dat ze geen familie zijn, neem dat maar van mij aan. Maar dan moeten jullie het verhaal natuurlijk zelf ook kennen. Luister naar wat Martinus overkwam toen hij op een dag, zonder boe of bah de olifantenkraal binnen liep. Dreigend kwam de grootste van het stel op hem af. Waarop Martinus riep: "Jumbo, wat doe je nou?" Aan die uitroep, in angst geslaakt, herkende de lobbies hem en liep het nog net goed af ... Helaas, ik geef het toe, ook Jumbo is geen betrouwbare toets om te checken wie er familie is. Laat kandidaten voor de zekerheid ook maar onze stamreeks zien. Komen ze er geen voorvader in tegen, dan horen ze niet bij de Draaisma-boom zoals ooit door Siene Sipkes gepland. Zelfs al kennen ze het verhaal.

11. Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941) maakt het waar

Dat Jacobus Martinus, Jacobus' jongste zoon, familie is, staat buiten kijf. Wie daaraan twijfelt, het valt te checken aan zijn DNA, per slot beheer ik zijn graf. Het bevindt zich in Heemstede, de plaats waar Jacobus Martinus van zijn welverdiende rust geniet. Als bekwaam banketbakker brengt hij menige zaak tot bloei. Begiftigd met een neus voor onroerend goed maakt hij waar wat zijn vader, Jacobus, niet was gegund. Die welverdiende rust trouwens, daar waagde hij al eerder een poging toe. Eenmaal zijn zaak aan de Jacob Marisstraat verhuurd aan Co, zijn oudste zoon, verhuizen hij en zijn vrouw van Amsterdam naar Vogelenzang. Ze willen er stil gaan leven, zo heette pensioen toen. Wanneer dan de burens er achter komen wat voor heerlijke koekjes hij bakt, kan Jacobus Martinus het niet laten, en wordt de keuken bakkerij. Privé loopt het anders. Aanvankelijk ziet het er daar niet naar uit. In Baje - Barbara Catharina Anna Rolf - treft hij de vrouw van zijn hart. Nu is zij het die Sneek voor Amsterdam verruult. Haar roepnaam, het haar zo vertrouwde Baje, verandert zij in Bets, een naam die haar voor Amsterdam geschikter lijkt. Vier kinderen komen er, het leven

verloopt naar wens. Soms bezwaart haar dat, en denkt zij: als dat maar goed blijft gaan. Als zij dan, 4 november 1912, van haar vijfde kind bevalt, overlijdt zij nog diezelfde maand. Het is alsof zij de broosheid van haar geluk heeft voorvoeld.

12. Het leven neemt een keer

Van de ene dag op de andere neemt het leven een keer. Al wist hij het al wel, pas nu dringt het echt tot Jacobus Martinus door: voorspoed en succes zijn van zo veel méér afhankelijk dan van eigen inzet alleen. Zich zijn verlies realiserend vraagt hij zich af hoe het nu verder moet met zijn nog zo jonge gezin. Gelukkig schiet zijn zus hem te hulp, Helena Martina, een schat van een vrouw, zoals jullie in afb. 37 kunnen zien. Al was tante Lena nog ongehuwd, een blijvende oplossing is het niet. Weduwnaars met jonge kinderen hertrouwden. Zo ook Jacobus Martinus. Hoewel met goede moed begonnen klikt het tussen de drie oudsten en hun nieuwe moeder niet zo. Johanna Antonia Kramer, zoals zij voluit heet, tot aan haar huwelijk hoofd van een naaiatelier, oogt wat streng. Het is vooral Staas, jullie overgrootvader, vierde in de rij, die daar onder lijdt. Johanna voor zijn echte moeder aanzien, is hij om haar liefde verlegen. Als hij, Staas is zeven, haar een verjaardagscadeautje geeft, een eigen boekje, zegt Johanna schamper dat het beduimeld is. Overstuur als hij is, vertellen de ouderen dat zij zijn eigen moeder niet is, wat hem nog verdrietiger maakt. En boos, dat hem dat niet eerder was verteld ... Lenie, de jongste, weet niet beter. Voor haar is Johanna haar moeder, voor Johanna net zo. De ouderen laten het maar zo. Zodra Lenie wat groter is, zal Johanna haar zélf vertellen dat zij haar *tweede* moeder is.

13. Co, Jacobus Martinus' oudste zoon

Intussen ben ik met onze familiegeschiedenis aardig dicht bij jullie in de buurt. Tussen Jacobus Martinus' kinderen en jullie, zit maar honderd jaar, vandaar dat ik nu aandacht voor hen vraag. Ik doe dat graag. Ze waren aardig voor hun neefje, voor mij dus. Ik begin met Co, Jacobus Martinus' oudste zoon, voluit: Jacobus Martinus Draaisma (1899 - 1976), nog net in de negentiende eeuw geboren. Niet alleen kreeg hij dezelfde namen als zijn vader, ook hij werd banketbakker. Met eigen zaken, eerst in Amsterdam, later in Heemstede, op de Binnenweg, in een van de panden van het dubbele zakenpand, dat zijn vader daar, nog niet zo lang geleden, zelf had gebouwd. Voorzien van een indrukwekkend lage stem, oogde Co wat streng. Maar dat was schijn. Legde hij zijn sigaar neer dan wisten we wat er volgen zou: prachtig pianospel. Op feestjes - vaak waren die bij ons in Arnhem - begeleidde hij de gezelschapszang. Ook Co's vrouw, Agaath - Agatha Juliana Petronella Frehe - op het eerste gezicht wellicht wat vormelijk, was een lief en hartelijk mens. Zij, Co en Agaath, waren het die - naast jullie overgrootvader, Staas - binnen onze tak voor Draaisma-naamdragers zorgden. Kijk maar eens naar bijlage 2. Dan zie je dat jullie achterachterneven zijn van Ruud, Coen, Tim en Bart. En dat Eveline, Cas, Femy, Anouk en Mark achterachterachterneven/nichten zijn. Zij, de Co's zullen we maar zeggen, bleven in de Bollenstreek. Ooit schrijven zij wellicht hun eigen deel 3, dat dan niet in Arnhem speelt, zoals dat van Co's broer Staas, dat van ons dus, maar dáár.

14. Gerard en Riek, Jacobus Martinus' volgende kinderen

Veel naamdragers zijn er overigens niet, niet-naamdragers wat meer. Daarvoor zorgt Riek - Hendrika Veronica Draaisma (1907 - 1999) - Jacobus Martinus' oudste dochter, de derde in de rij. Gehuwd met Gerard Teeuwen, krijgt zij vijf meisjes. Die heten geen Draaisma meer, maar dragen hun vaders achternaam. Hun kinderen, en die van hen, natuurlijk ook. Nu is dat anders en bestaat er keuzevrijheid wat achternamen betreft. Uiteraard zijn ook zij familie. Daarom vermeld ik hen in bijlage 2 onder 7.5 t/m 7.9. Al hadden zij een druk gezin, in Heemstede was je altijd welkom. Vanwege hun bloeiende kolen- en oliehandel, en hun mooie huis aan de deftige Heemsteedse Dreef, keken we wel wat tegen hen op. Onzin. Je was nog niet binnen of de heer des huizes tapte de ene mop na de andere. Aan tafel werd meer gelachen dan gegeten. Ook Gerard - Gerardus George Draaisma (1900 - 1965), Jacobus Martinus' tweede zoon - stapt in het banketbakkersvak, zij het niet voor lang. Hij trouwt met Rie Bos, en gaat helpen in de slagerij van haar ouders. Tot hij, en ook Rie - het echtpaar blijft kinderloos - wat huisjes erven en de huuropbrengst voor hen voldoende is. Zij wonen in de Jacob Marisstraat, dezelfde straat als waar vader Jacobus Martinus ooit een banketbakkerij begon. Beneden wonen een broer en zus van Rie, beiden ongetrouwd. Het viertal kan goed met elkaar opschieten, al overlopen ze

elkaar niet. We leren oom Gerard kennen als een opgewekte, geestige man. Zijn bidprentje voegt er 'zorgelijk en vroom' aan toe. Het zorgelijke herkennen we niet, het vrome wel: hij kopieert beroemde schilderijen, allemaal van Maria met Kind.

15. Lenie, Jacobus Martinus' jongste dochter

Ook Lenie - Helena Maria Draaisma (1912 - 1992), Jacobus Martinus' jongste dochter, vernoemd naar tante Lena, Jacobus Martinus' jongste zus - was vroom. Dat zij lid was van de Derde Orde van de H. Franciscus - een lekenorde waarvan de leden in de geest van de heilige Franciscus proberen te leven - bleek pas na haar overlijden. Geen wonder. "Bidden doe je in stilte, offertjes brengen, daar spreek je niet over", houdt vader, zelf ook lid van de orde, haar voor. "Als je gezondheid dat toelaat, ten minste". Bij Lenie houdt die niet over. De eerste jaren van haar volwassen leven blijft zij thuis. Tot zij aan de Marnixstraat in Amsterdam, een eigen pension begint. Lenie kan met weinig toe. De waan van de dag laat zij aan zich voorbij gaan. Met reizen echter is zij haar tijd vooruit, ook de mijne, want zelfs India doet zij aan. Graag vertelt zij over de Draaisma-geschiedenis. Hartelijk en gezellig, is zij voor familie-feestjes altijd voor in. Vlak voor haar dood, alsof zij het voelde aankomen, geeft zij zélf een groot feest. De hele familie is van de partij, sketches en zang, zij geniet er van. Op afbeelding 39 zie je haar temidden van haar neven en nichten stralen.

16. Staas (1910 - 1984), Jacobus Martinus' jongste zoon

Tussen Staas, jullie overgrootvader - Atanasius Alphonsus Maria Draaisma (1910 - 1984) - en zijn broers, zit tien jaar, dus trekt hij de eerste jaren met zijn zusjes op. Vooral met Lenie. Als het te druk is in de zaak brengt moe Kramer hen naar tante Lena, vaders jongste zus, om er te spelen. Eenmaal op de lagere school loopt Staas in het gezin wat verloren rond, vader weet niet goed raad met het dromerige joch. Wellicht is kostschool een betere plek voor hem. Vanwege zijn bewondering voor Franciscus kiest Jacobus Martinus voor een pensioonaat van Broeders Franciscanen. Al ligt Kerkrade aan de andere kant van Nederland en slaat heimwee soms toe, Staas heeft het in Bleijerheide naar zijn zin. De broeders zien hoe muzikaal hij is. Een van hen speelt viool en geeft hem les. Na vier jaar Bleijerheide - de school biedt slechts twee jaar vervolgonderwijs - weer terug in Amsterdam, stapt ook Staas in het banketbakkersvak. Veertien jaar is hij wanneer hij als leerling begint. Bij Co, zijn oudste broer, in de zaak aan de Jacob Marisstraat, die Co van zijn vader huurt. Die is intussen in Amstelveen een nieuwe zaak begonnen. De viool blijft trekken, intussen de piano ook. Voor beide instrumenten mag Staas op les. Het werk lijdt er onder, met broer Co als zijn baas vlot het niet zo. Kortom, Staas wil in de muziek. Na lang soebatten gaat vader overstag. Staas doet auditie bij het Utrechts Conservatorium en wordt toegelaten. Helaas krabbelt vader, verrast door dit positieve resultaat, terug. "Je kunt er geen droog brood mee verdienen, met muziek", zegt hij.

17. Van Amsterdam naar Arnhem, via een opmerkelijke tussenstap

Tot zijn drieëntwintigste blijft Staas als banketbakker werkzaam. Zijn tijd bij de broeders heeft zijn sporen achtergelaten. Had hij destijds heimwee naar huis, nu heeft hij, al idealiserend, heimwee naar de devotie van de broeders, hun onderlinge kameraadschap ook. Als Franciscaner broeder keert Staas naar Kerkrade, naar Bleijerheide, terug. Hij werkt er op de kleine boekbinderij, surveilleert, wanneer het zijn beurt is, op het pensioonaat waar hij ooit, nog niet zo lang geleden, zelf op zat. Musiceren krijgt nu volop kans: Staas wordt muziekbroeder, hij begeleidt zijn medebroeders bij hun zang, ook op orgelspel legt hij zich toe. Vier jaar blijft hij er, lang genoeg om te weten dat hij uiteindelijk toch geen roeping heeft. Weer terug in Amsterdam pakt Staas zijn oude vak weer op. Hij woont op kamers nu. Tot hij in het banketbakkersvakblad een advertentie leest: een weduwe uit Arnhem vraagt voor haar zaak een eerste bediende. Hij krijgt de baan, verhuist naar Arnhem, vindt er een kamer, vlakbij haar zaak. Eind oktober 1939 is het dan. Na het overlijden van Guus, haar man, staat Lien - Alijda Maria Elbertha Rutgers - jullie overgrootmoeder, er alleen voor. Guus' drukkbeklante zaak, banketbakkerij Hagdorn, aan de Grote Oord, hartje stad - Arnhem is dan nog een betrekkelijk rijke stad, waar nogal wat gepensioneerden wonen - vraagt haar aandacht. Ook haar kinderen - Tine, Albert en Gusta - doen dat. Tussen de bedrijven door valt haar oog op Staas, en dat van hem op haar ... Maart 1940 trouwen zij. Met verve pakt Staas zijn rol als vader op. Hij bezwijkt ook voor hen.

18. Staas wordt ook zelf vader al gaat dat met verdriet gepaard

Zoals mensen vaker doen bij een keerpunt in hun leven, ook Staas noemt zich nu anders. Voortaan heet hij Fons, naar Alphonsus, zijn tweede naam. Terugdenkend aan thuis neemt Staas - wij blijven hem bij zijn eerste naam noemen - zich voor een echte vader voor de kinderen te zijn. Temeer nu hij ook zélf vader wordt. Zijn vreugde is helaas van korte duur. Geboren op 24 mei 1941, overlijdt Martientje, vernoemd naar grootvader, Jacobus Martinus, vier maanden later, geheel onverwacht. Op 3 juli 1942 wordt opnieuw een zoon geboren. Ik dus. Trots laat Staas zich met de baby op zijn arm fotograferen, kijk maar eens naar afbeelding 40. Al ligt er vanwege Martientje wel een schaduw over hun vreugde, een schaduw die ook te maken heeft met de oorlogstijd. Vlak achter de zaak woont NSB-er Hollaar, door de Duitsers als locoburgemeester aangesteld. Hij houdt ons in de gaten, het is 'op eieren lopen' voor Lien en Staas. Ze zouden eens grondstoffen hebben, als boter, en eieren inderdaad, die je niet mocht hebben, althans niet in de hoeveelheid, nodig voor de bakkerij. September 1944 worden de inwoners van Arnhem door de Duitse bezetters gesommeerd te evacueren. Lien, Staas en de kinderen, vinden in Laren onderdak. Lien, opnieuw in verwachting, voorvoelt dat het niet gemakkelijk gaat worden. Het Hilversumse Diakonessenziekenhuis, waar zij zich voor de aanstaande bevalling meldt, heeft geen plaats. Liens voorgevoel blijkt juist: Gerardje, op 2 februari 1945 geboren, overlijdt op 4 maart 1945, nauwelijks een maand oud.

19. Pendelen tussen de Grote Oord en Burgemeestersplein

Zomer 1945 keren Staas, Lien en de kinderen, net als alle overige inwoners van de stad, weer naar Arnhem terug. Het leven herneemt zijn gewone gang, voor zover mogelijk althans. Weer aan het werk als voorheen, botert het allengs minder goed tussen Staas en de chef in de bakkerij. Wanneer het tussen hen tot een botsing komt, trekt Staas zich terug. De situatie vraagt om een oplossing. "Wie is er nu eigenlijk de baas in de bakkerij, hij of Staas", vraagt de chef zich af, wanneer Staas zich er nog af en toe laat zien. Het bovenhuis is te klein om er ook overdag de hele dag te zijn. De oplossing wordt gevonden onderaan de Sweerts de Landasstraat, op de hoek van de Amsterdamseweg, vlakbij de Siepse Poort - de doorgang onder het spoor - waar Staas begin 1950 een zolderverdieping huurt. Vlak bij de zaak, aan de Grote Oord, uitlopend op de Jansstraat - de meeste Arnhemmers noemen ook het kleine stukje straat dat de Grote Oord is, gemakshalve, Jansstraat - loop je er in tien minuten naar toe, wat Staas de eerste jaren dagelijks meerdere keren doet. Een beetje behelpen blijft het wel. Tot zich eind 1955, even verderop, een heuse woning aandient. Weliswaar deels verhuurd wordt Staas er de hoofdbewoner van. Sousterrein, gelijkvloers en zolder, ruimte te over. Bovendien met tuin, wat wil je nog meer. Omdat de naam van de straat - Burgemeestersplein - een hele mondvol is, noemen we vaders adres: BP. Zaak en bovenhuis, waar we - Tine, Guusta, Albert en ik - opgroeien, heten naar de naam van de straat: Grote Oord. Zoals in menig middenstandsgezin woont ook bij ons, als hulp van moeder, een tante in.

20. Een oplossing die werkt

Dat hij tegelijk ook elders woont, doet aan zijn taak in het gezin niets af, aldus houdt Staas zich voor. En zo gaat het ook. Tussen Ton en de kinderen uit Liens eerdere huwelijk - Tine, Albert, en Guusta - maakt hij geen onderscheid. Ook Ton woont bij moeder boven de zaak. Hij volgt een wat intellectueler pad, gaat naar het gym, meehelpen in de zaak hoeft hij niet. Moeder houdt Ton bij vader - naar haar zin soms wat al te streng voor hem - uit de wind, stopt hem extra zakgeld toe. Al lijkt het voor de buitenwereld alsof zij uit elkaar zijn, al loopt Staas' gevoel van eigenwaarde een deuk op - in de na-oorlogse tijd wordt een man die niet werkt, zijn vrouw bovendien wél, dat kon natuurlijk niet - de oplossing werkt. Lien blijkt een echte zakenvrouw, vlak om de hoek begint zij een automatiek. De winkel is bij Guusta, haar jongste dochter, in goede handen. De vrije tijd die Staas nu heeft, vult hij zinvol in. De opleiding aan de Arnhemse Kunstacademie die hij volgt, vormt een gedegen basis voor zijn schilderkunst, en zijn latere fotografie. Zijn kloostertijd komt hem nu goed van pas: Staas wordt organist van de RK Eusebiuskerk. Bij tijd en wijle geeft hij pianoles. Ook Tine, Albert en Guusta maken het goed: Albert, wordt banketbakker, net als zijn vader en grootvader ooit, Guusta staat met plezier in de winkel, Tine kiest voor maatschappelijk werk. Alle drie wonen intussen zelfstandig. Wanneer dan begin zestiger Jaren de zaak geheel op Albert en Guusta drijft, verruilt ook Lien, definitief nu, de Grote Oord voor het Burgemeestersplein. Staas en Lien beleven daar nog vele gelukkige jaren samen. Tot Staas in 1984 overlijdt. Lien woont er vanaf dan nog lang zelfstandig, tot ook zij, eind 1998, na een welbesteed leven overlijdt.

21. Ons Draaisma-verhaal, tot slot, gaat door

Met de overname van de zaak houdt het bovenhuis aan de Grote Oord als woonhuis op te bestaan. Ook Ton, voor zijn studie naar Nijmegen vertrokken, is het huis al uit. Zoals de periode Friesland eindigde met het vertrek van Jacobus naar Amsterdam, zoals de periode Amsterdam eindigde met het vertrek van Staas naar Arnhem, zo eindigt nu - we schrijven 1962 - met het vertrek van Ton de periode Arnhem, daarmee ook ons verhaal. Wat, tot slot, nog te vertellen over mijzelf, over Kathelijne, over Teun en Mariam, over jullie ook? Na Arnhem resp. de Bilt waaierden we uit, naar Utrecht, naar Londen en Frankrijk zelfs. Wat jullie daarover niet zelf al weten lijkt me niet de moeite van het weten waard. Mochten jullie daar anders over denken, jullie zijn welkom, vast en zeker ook bij Kathelijne en Teun en hun moeder, jullie grootmoeder van vaderszijde dus. Bovendien is er ook nog het Draaisma-archief dat te raadplegen valt. Wat weemoedig kijkend naar de foto's van Staas - voor mij bleef hij Staas - en Lien, met elk een kleinkind op hun schoot, foto's van zo'n vijfenveertig jaar geleden, besef ik dat jullie, op jullie beurt, ooit naar oude foto's zullen kijken. Foto's van Teun en Mariam, met *jullie* kinderen op hun schoot. Althans ik hoop het. Niet alleen jullie zetten ons verhaal voort, ook de Co's uit § 13 doen dat. En Kathelijne en Ben, en Teun en Mariam, uiteraard. Het is een voorrecht te kunnen zeggen: ons verhaal gaat door, daar zorgen jullie voor!

Epiloog

Terug nu naar het begin van ons verhaal. Gevraagd naar waar jullie vandaan komen legde ik jullie iets in de mond als: we komen uit Friesland, vandaar vertrokken we naar Amsterdam, via Arnhem kwamen we in de Bilt terecht, en nu zijn we hier ... Dat was natuurlijk veel te kort door de bocht, voor driehonderd jaar familiegeschiedenis een veel te kleine notendop. Vandaar het verhaal dat nu achter ons ligt. Vandaar ook deze epiloog. Terugkijkend denk ik dat in onze familiegeschiedenis méér lijn te bespeuren valt. Een lijn die 'het nu' van de huidige Draaisma's begrijpelijk maakt. Geworteld in Friesland, een provincie met een eigen cultuur, een eigen volksaard ook - denk aan de Friese koppigheid - verruilden we ons boerenbestaan voor beroepen van ambachtelijke aard. Armoede leidde er toe dat we naar Amsterdam migreerden. Van provinciaals werden we stads, welvarender ook. Muziek, kunst en cultuur kregen de ruimte. Ons beroep werd intellectueler van aard, onze levensbeschouwelijke oriëntatie verschoof van katholiek naar humanistisch, onze identiteit van nationaal richting globaal, van westers - via het Oosten - richting multicultureel.

Als antwoord op de vraag waar we vandaan komen lijkt dit er al meer op, Draaisma-specifiek is het daarmee nog niet. Onze geschiedenis, aldus getypeerd, is er een die we met vele andere families delen, weerspiegeling als zij is van drie eeuwen verschuivend perspectief. Hoe kan het dan, zo vraag ik mij af, dat menige Draaisma onder ons 'typisch een Draaisma' is? Waaraan herkennen we hem of haar? Welke mix aan sociale en genetische componenten speelt er in mee? Het eerste wat bij mij op komt is de frequentie waarmee de Draaisma's verkasten: Jacobus vijftwintig keer, Jacobus Martinus vaker nog, Staas en ik elk twintig keer. Een frequentie die wijst op een woelige levensloop, op een hart dat onrustig klopt, onrustig juist *vanwege* haar verlangen naar een vaste plek ... En zo is er meer. Hoewel ik dus de neiging heb verder uit te pluizen wat een Draaisma tot een 'typische Draaisma' maakt, laat ik het antwoord daarop liever aan jullie, de jongste generatie, over. Onze tijd is geweest, nou ja, bijna dan. Aan de hand van de Draaisma's die je kent, met behulp van ons verhaal, met wat zelfkennis ook, komen jullie vast een eind.

Lieve Maxime, Vincent, Oscar, Judith, tot slot nog eens aandacht voor het motto op de cover van ons verhaal. De families waar wij deel van uitmaken dienen door ons gekend te zijn, in hun wel en wee herkend, wil hen recht worden gedaan. Het is vanuit dat eerbetoon dat ons onze eigen plaats toekomt. Zonder gebukt te gaan onder lasten, zwaar juist omdat zij ons onbekend zijn, wat wij ontvingen als het onze omarmend, verruimt zich onze kring van verwanten dan als vanzelf. Het motto op de cover zegt hoe bevoorrecht je bent wanneer je je roots kent. Des te meer is dat het geval wanneer die roots *zeven* generaties terug gaan, zoals wel wordt gezegd. Nu jullie roots op *acht* generaties betrekking hebben, reken ik op jullie bijval. Tel daarbij op wat je weet, nog zult horen, over jullie moeders familiegeschiedenis, en jullie weten je dubbel bevoorrecht.

APPENDIX 6. DRAAISMA-POTTERS

(nummering zoals in navolgend schema)

De meeste pottenbakkers met de naam Draaisma, zijn nazaten van Sipke Sienes (1705 - 1776), boer te Doniaga, en Stijntje Everts (1737 - 18..). Van hun zes kinderen overlijden er drie op jonge leeftijd. Hun drie overige kinderen - Siene Sipkes (1765) (1), Folkert Sipkes (1773) (2) en Sipke Sipkes (1776) (3) - worden alle drie pottenbakker. En wel bij een van de plaatselijke pottenbakkerijen in Joure, de plaats waar hun vader, samen met zijn gezin, de laatste jaren van zijn leven woonde. Vanaf 1811 voeren zij de naam Draaisma als achternaam. Naar hun beroep, dat van draaier aan de draaischijf (*).

Van hen verruult Siene Sipkes (1765 - 1825) (1) rond 1785 Joure voor Sneek. Hij gaat werken bij de pottenbakkerij van Klaas Postma aan de Vismarkt. Na een eerder, kinderloos gebleven huwelijk, huwt hij in 1796 met Antje Thomas (1772 - 1834). Het echtpaar krijgt vier zonen. Eén van hen, Wijpkje Sienes (1807 - 1849), wordt onderwijzer (**). Zijn broers, Sipke Sienes (1797 - 1873) (4), Jo(h)annes Sienes (1802 - 1891) (5) en Thomas Sienes (1810 - 1866) (6), treden in hun vaders voetspoor. Alle drie starten zij hun loopbaan bij pottenbakkerij Stam, aan de Kleine Palen te Sneek. Als eerste onder hen is het Sipke Sienes (4) die zijn toekomst elders zoekt, o.a. in Haarlem en Franeker. Als tweede generatie Draaisma-pottenbakker staat hij aan de wieg van een drietal generaties Draaisma-pottenbakkers na hem. Voor wie dat zijn, zie in bijgevoegd schema de nrs. 11, 12, 15 t/m 23.

Net als zijn broer Sipke vertrekt ook Thomas Sienes (6) na verloop van tijd uit Sneek. Werkzaam bij een plaatselijke pottenbakkerij in Leeuwarden, krijgt hij één zoon: Cinecijns. Deze echter kiest een ander vak en wordt winkelier. Van de drie broers blijft uiteindelijk alleen Jo(h)annes Sienes (5) de Kleine Palen zijn leven lang trouw. Net als overigens Hendrikus (1840 - 1924) (13), zijn zoon, in de wandelgang 'de oude draaier' genoemd.

Ook Folkert Sipkes Draaisma (1773 - 1840) (2) en Sipke Sipkes Draaisma (1776 - 1844) (3), de twee andere zonen van stamvader Sipke Sienes, laten Joure achter zich. Beiden beginnen een eigen pottenbakkerij. In 1817 neemt Folkert (2) in Harlingen een plaatselijke pottenbakkerij over. Na zijn overlijden in 1840 zet dochter Aaltje (8) het bedrijf, samen met haar man, nog een zestal jaren voort. Folkerts broer Sipke Sipkes (3), blijft langer in Joure. Tot hij in 1837 in Leeuwarden op Camstraburen een eigen pottenbakkerij begint. Ook zijn twee zonen, Harmen (9) en Evert (10), blijken succesvolle pottenbakker-ondernemers. Helaas komt Sipkes' kleinzoon Frans (14), die het familiebedrijf voortzet, rond 1900 in financiële problemen, waarmee aan de Leeuwarder Draaisma-pottenbakkerij, bekend ook om zijn kunstaardewerk, een einde komt.

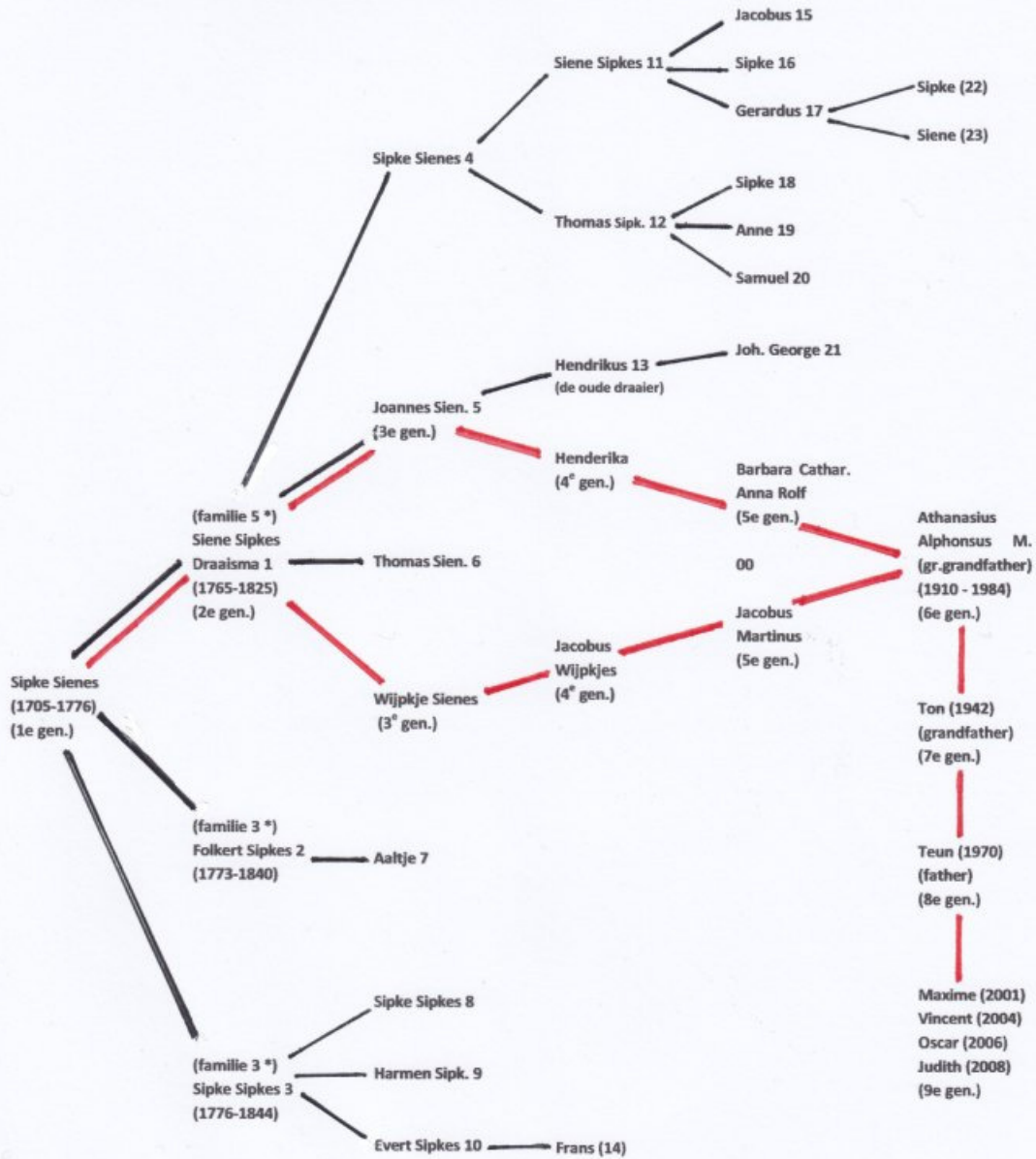
In de Groningse aardewerkfabriek Adco tenslotte werken, sinds de stichting ervan in 1919, nog een drietal Draaisma's. Waaronder Sipke Gerardus (1895 - 1976) (22) tot medio zestiger jaren. Met hem verdwijnen de Draaisma-pottenbakkers uit beeld. Machinale productie neemt het van hen over.

(*) 'Fries Aardewerk', waaraan, behoudens het eerste blokje tekst, het bovenstaande grotendeels is ontleend, onderscheidt vijf verschillende Draaisma-pottenbakkersfamilies, geen van alle onderling verwant. Zie blz. 220 - 221. Het betreft echter geen vijf maar vier verschillende families. Familie 3 en familie 5 maken namelijk deel uit van dezelfde Draaisma-familie. Zie achtergevoegd schema. Daarin valt tevens te zien hoe Wijpkje Sienes, resp. de Draaisma Wijpkje-tak, tot en met thans de negende generatie, aan de Draaisma-pottenbakkers is gerelateerd.

**Vijf Generaties Draaisma-Pottenbakkers
en de plaats van de Wijpkje-tak daarbinnen**

(* De Draaisma-pottenbakkersfamilies 3 en 5, besproken in 'Fries Aardewerk', worden aldaar aangemerkt als onderling niet verwant. Uit onze genealogische gegevens blijkt echter dat de families 3 en 5 in Sipke Sienes (1705 - 1776) dezelfde gemeenschappelijke stamvader hebben.

APPENDIX 7. ANTHONY DRAAISMA AND HIS WORK

Asked for what him motivated to unravel his family histories, Anthony points to his parents. The one, his mother, eager to talk about her past, did tell her stories at an age Anthony was too young for listening. Once older Anthony did not listen, thinking of being familiar with her stories, so many times already told. Anthony's father however was the opposite, refusing to tell about whatever past. Until Anthony became aware of what he, as well as they, were missing. From that moment on he started his investigations, leading to several publications.

In www.yoga-intervision.com/entrepaginarutgers.html (May 2012) Anthony tells the story of his mother's Rutgers family. Connected with this he wrote, together with Gerjan Crebolder, 'Meest Vreemdelingen uit Münsterland' (BDU, 2013), a historic study about the migration of Münsterland-folk to Barneveld. Johannes Joseph Röttger(s) (1780 - 1854), ancestor of the Rutgers family, was one of them.

Followed now by the Draaisma story (December 2014).

Anthony also carried out quite a bit of digging into the historic background of the Hagdorn family, resulting in the genealogy of Augustinus Henricus Marie Hagdorn (appendix 4), his mother's first husband. The Hagdorn story had to be told too.

(48) Anthony Draaisma (Ton)

The author takes his motivation for his family investigation from his conviction that the families we are a part of, should be known, should be recognised in their ups and downs, if they are to be done justice. It is only from this justice that we earn our place in their row. Without suffering from the loads - all the heavier as long as we are unfamiliar with them - embracing what we received as the ours, we will expand our circle of relatives quite naturally. That's the opinion he stands for.

For other work by Anthony Draaisma see his website: www.yoga-intervision.com.

(49) Jacobus Martinus Draaisma (1872 - 1941)

(50) cover back: Jacobus Martinus, accompanied by his wife, Barbara Catharina Anna Rolf

Asked for the most striking personality within the Draaisma family history, it is Jacobus Martinus who springs to mind. With one foot still in Friesland, where he had lived there until he was nine years old, with his other still in the potter's branch, a branch quite close to the confectioner's profession, he reminds us of our Frisian past. As a successful businessman, he prepared the way for the Draaismas after him, a way adapted to the new, changing spirit of this time.

The more he earns to be mentioned at the end of our story, at the end of our photo parade, because it is in Jacobus Martinus, their greatgreatgrandfather, that the youngest generation Draaismas - Eveline, Cas, Femy, Anouk and Mark as well as Maxime, Vincent, Oscar and Judith - meet their nearest common ancestor.

'Three centuries in a nutshell'

www.yoga-intervision.com/pdf/familyhistory.pdf

Synopsis

'Three centuries in a nutshell' tells the history of the Draaisma family the author, Anthony Draaisma (Ton), belongs to. Starting with Sipke Sienes (1705 - 1776), farmer at Doniaga, the story quickly moves on to Sneek, to his eldest son, Siene Sipkes (1765 - 1825). It is he who, in 1811, adopts the Draaisma name. After his draaier's - potter's - profession. Three of his sons follow him in his trade. The fourth one, Wijpkje (1807 - 1849), ancestor of the Draaisma branch on which the story will focus from then on, becomes a home teacher.

Jacobus (1831 - 1896), Wijpkje's son, exchanges Sneek for Amsterdam, where he, as a tailer, doesn't do as well as he had hoped. His son, Jacobus Martinus (1872 - 1941), a skilled confectioner, does quite a lot better. Staas (1910 - 1984), Jacobus Martinus' youngest son, chooses Arnhem over Amsterdam, after a remarkable intermediate step. When Staas' son Anthony (Ton) (1942) leaves Arnhem in 1962, the author concludes his family history. Told to his grandchildren, provided with many photographs, his story underlines on a passionate way how great gift of life it is to know our roots.

Edited in pdf, Maurik, December 2014, 60 pages, 50 photographs.

Dutch version: www.yoga-intervision.com/pdf/familiegeschiedenis.pdf